

obzornik

glasilo delovne organizacije

GLAVNI DIREKTOR BRESTA O SEDANJEM GOSPODARSKEM POLOŽAJU IN O NAŠIH PRIHODNIH NALOGAH

Čakajo nas težavne preizkušnje

Več ali manj so znani rezultati o Brestovem gospodarjenju v letošnjem prvem polletju; smo sredi uresničevanja sedanjega srednjeročnega razvojnega načrta delovne organizacije; vrsta gospodarskih ukrepov v zadnjem času neposredno narekuje nove in nove naloge ter ustvarja drugačne pogoje za naše gospodarjenje...

To so bili temeljni razlogi, da smo se odločili za razgovor z glavnim direktorjem Bresta TONETOM KRASEVCEM, v katerem naj bi vsaj delno razbistrili omenjena vprašanja, se pravi, ocenili naš sedanji gospodarski trenutek in se zamislili nad našimi prihodnjimi nalogami.

— Letošnje prvo polletje je minilo v nedvomno zapletenih gospodarskih gibanjih v svetu in doma. Kakšna bi bila splošnejša ocena Brestovega gospodarjenja v tem obdobju?

Menim, da je leto 1983 leto težkih in napornih preizkušenj za delovne ljudi v Jugoslaviji in

seveda tudi v Brestu. Letos moramo vračati velike dolgove tujini, živeti ob zmanjšani investicijski potrošnji ob »zamrznjenih« cenah, ob veliki nelikvidnosti vsega gospodarstva, ob težavah pri zagotavljanju surovin in reprodukcijskega materiala ter z zahtevnimi nalogami, ustvariti

kar največji izvoz na konvertibilno področje.

Tudi Brest je v letošnje leto vstopil s takšnimi zahtevnimi nalogami: doseči čimvečjo proizvodnjo za konvertibilni izvoz ter poravnati obveznosti do domačih in tujih kreditov. Prilagoditi smo se morali razmeram na domačem in tujem trgu, preiti na manjše serije ob nespremenjeni tehnologiji, spremljale so nas velike likvidnostne težave, primanjkovalo je sredstev za omogočanje normalnega poslovanja in za osnovo smo imeli skromne dohodkovne rezultate iz prejšnjega leta.

Brestovi delavci so razumeli nujno potrebo po čim večjem izvozu in smo tako kljub temu, da je izvozni načrt večji kar za 24 odstotkov, izpolnili v tem obdobju (fizično) 43 odstotkov letnega načrta. Mislim, da je to eden izmed boljših dosežkov v načrtovanem obsegu izvoza v SOZD Slovenijales in v slovenskem lesarstvu. Izvoz je za 18 odstotkov višji kot v enakem lanskem obdobju (6.418.000 dolar-

Vemo, kaj hočemo in kako, zdaj gre za to, da to prevedemo v povsem konkretne programe, v dejanja, v akcijo vseh in vsakogar. Ni nam treba spreminjati sistema, spremeniti moramo prakso, ki ni v skladu z ustavnimi načeli in dolgoročnimi interesi delovnih ljudi. Nekateri bi radi spremenili sistem, da bi ohranili staro prakso.

Franc Šetinc

jev ali 51,3 milijarde starih dinarjev) in pomeni 32 odstotkov skupne Brestove proizvodnje. Lahko rečemo, da je to rekordni dosežek zadnjih let.

Plan uvoza smo izpolnili z 38,8 odstotka, kar kaže na naša velika prizadevanja za manjši uvoz. Je tudi manjši glede na enako lansko obdobje — indeks 76.

Manj smo bili uspešni pri doseganju načrtovane proizvodnje, saj smo dosegli le 44,5 odstotka načrta, kar bo težko nadomestiti. Izvozni programi v Pohištvu in Jelki so namreč povzročali veliko preglavic in predvsem zato je proizvodnja nižja.

Ob tem bi posebej opozoril, da se vse bolj kaže tehnološka zastarelost naših pohištvnih tovarn in smo zato vse bolj omejeni pri prevzemanju tehnološko zahtevnejših, a dohodkovno ugodnih proizvodnih programov za izvoz in domače tržišče; to je posebej očitno v Pohištvu, Masivi in Jelki ter delno v Gabru.

Rekel bi še, da bo potrebno več storiti za boljšo organizacijo dela v posameznih temeljnih or-

ganizacijah, da bi proizvodnja stekla normalneje.

Prodaja na domačem trgu se zaskrbljujoče in resno umirja, v fizičnem pogledu celo upada. Največ povpraševanja je po kuhinjah in tapetniških izdelkih, obenem pa je največ pritožb zaradi velikih dobavnih rokov in pomanjkljive kompletiranosti prav pri kuhinjah. Dobro gre na domačem trgu tudi prodaja mineralnih plošč, nekoliko manj pa je povpraševanja po žaganem lesu.

— In kakšen je naš finančni položaj?

Nedvomno nas najbolj tare zagotavljanje likvidnostnih sredstev, saj nam za normalno poslovanje primanjkuje 25 do 30 milijard starih dinarjev sredstev. Rešujemo se s kratkoročnimi krediti od bank do nekaterih delovnih organizacij (Perutnina, Usnjarna, Kovinoplastika) in do rezervnih skladov republike in občine. Glede na 30 odstotne obresti, ki jih zanje plačujemo zdaj, v prihodnje pa bo treba (Nadaljevanje na 2. strani)

Usklajevanje potreb in možnosti

PRIPRAVLJAMO SPREMEMBE SREDNJEROČNEGA NAČRTA

Brestov srednjeročni razvojni načrt od leta 1981 do 1985 smo pripravljali že v času zoženih pogojev za gospodarjenje. Zato so bile naše, sicer precej večje razvojne želje skržene na najnujnejša vlaganja. Tedaj smo opredelili prednostna vlaganja v zamenjavo dotrajane strojne opreme, v širitev prodajne mreže, v finalizacijo negorljivih plošč, predvsem pa vlaganja v posodobitev naših termo energetskih zmogljivosti.

Vrednostno uresničevanje tako sprejetega razvojnega programa je bilo v prvih dveh letih srednjeročnega načrta zadovoljivo glede na načrtovanja za prvi dve leti. Povsem drugače pa je, ko primerjamo uresničevanje s planom celotnega srednjeročnega obdobja. Pomeni, da smo glavnino naših naložb načrtovali za leta 1983, 1984 in 1985. To so bile predvsem načrtovane naložbe v modernizacijo kotlarn v temeljnih organizacijah Žagalnica, Masiva in Jelka.

Osnovni pogoj za uresničitev naših razvojnih načrtov je bilo sprotno dobro gospodarjenje, se

pravi, doseganje dobrih gospodarskih rezultatov ter sovlaganje sredstev nekaterih drugih delovnih organizacij pri modernizaciji kotlarn v TOZD Žagalnica.

Tako zastavljenih pogojev ne uresničujemo v celoti. S tem se nam močno zmanjšujejo možnosti za naložbe.

Takemu stanju so po svoje prispevali tudi zaostreni pogoji za gospodarjenje, ki se z najnovejšimi ukrepi zveznega izvršnega sveta še naprej zaostrujejo. Dosedanja Brestova usmeritev v večanje izvoza na konvertibilna tržišča ostaja še naprej naša osnovna naloga. Pri tem mislimo predvsem razmišljati o vlaganjih v tiste naložbe, ki bodo dajale najhitrejše gospodarske učinke. To je en sklop vprašanj, ki zahtevajo od nas, da ponovno z vseh vidikov preučimo naše dosedanje razvojne načrte in se dogo-

vorimo za tisto, kar je v sedanjem trenutku najbolj smotno in nam bo največ pomagalo pri povečevanju proizvodnje in izvoza.

Po drugi strani pa lahko ugotovimo, da smo z uresničitvijo dosedanjih naložb in naložb, ki so v teku, že nekoliko spreminili stanje izpred treh let. Pri dosedanjem uresničevanju srednjeročnega razvojnega načrta je namreč prišlo tudi do nekaterih strukturnih sprememb na področju programov in usmeritev. Naj omenim na primer, da smo se odločili za proizvodnjo tesaških tramov, da smo opustili naložbo za nameravano proizvodnjo opažnih plošč, da smo odprli več novih trgovin in skladišč, pa tudi aktivirali drugi kotel v TOZD Žagalnica.

Skratka, gre za splet okoliščin, ki zahtevajo ponovno vsestransko presojo dosedanjih razvojnih ciljev, z namenom, da bi do leta 1985 kar najbolj smotno vložili naša skromna finančna sredstva v prave naložbe, hkrati pa tudi že ocenili in nakazali prednostni vrstni red vlaganj do leta 1990.

D. Mazij

Poletni obraz našega jezera

Čakajo nas težavne preizkušnje

(Nadaljevanje s 1. strani)

še več, pomeni to največjo oviro za naše prihodnje uspešno poslovanje. Letos bomo tako morali plačati 18 do 20 milijard starih dinarjev samo obresti za kratkoročne in druge kredite. Sicer pa smo doslej redno in v celoti odplačevali dinarske in devizne obveznosti do banke.

— Tudi o cenah je veliko govora!

Vprašanje cen je za nas izredno pomembno. Cene naših izdelkov so z izjemo nekaterih tapetniških garnitur in enega pohištvenega programa praktično zamrznjene. Istočasno pa so cene surovin in reprodukcijskega materiala porasle za nekaj manj kot 40 odstotkov. To je tudi eden izmed odgovorov, da smo v pohištvenih temeljnih organizacijah dosegli v tem polletju zelo skromne rezultate.

Tudi primerjalni pregled nekaterih kazalcev v lesarstvu z nekaterimi drugimi industrijami (gozdarstvo, kovinarstvo, kemija, tekstil) nam pove, da so dohodek, skupna poraba, čisti dohodek, bruto akumulacija (vse na delavca) mnogo večji kot v lesarstvu.

— Vse to se najbrž odraža tudi pri osebnih dohodkih?

V Brestu smo letos osebne dohodke obdržali na ravni iz lanskega decembra in so bili ob letošnjem prvem trimesečju višji od povprečnih osebnih dohodkov v občini; ob prvem polletju pa je položaj že povsem drugačen, ker so osebni dohodki na Brestu ostali nespremenjeni.

Prepričan sem o veliki politični in samoupravni zavesti Brestovih delavcev, da ob splošni rasti cen vztrajajo na takšnih osebnih dohodkih; zavedajo se, da dosegamo slabše gospodarske rezultate, kar je odraz prizadevanj za povečanje izvoza, kjer pa ustvarjamo slabši dohodek. Menim, da je to prispevek Brestovih delavcev k stabilizaciji predvsem v Brestu, pa tudi v širši družbi, kajti realni osebni dohodki ob 40 odstotni inflaciji močno načenjajo življenjski standard zlasti tistim, ki živijo samo od osebnih dohodkov.

V prihodnjem obdobju je naša osnovna naloga, da ne bo več delavcev, ki bi prejeli manj kot milijon starih dinarjev, pri čemer pa ne bomo smeli zapasti v uravnalovko.

Nedavno sem gledal podatke o osebnih dohodkih v občini in videl, da direktorji naših temeljnih organizacij dobivajo nižje osebne dohodke kot nekateri strokovni delavci na občinskih samoupravnih interesnih skupnostih. Ali še eno očitno neskladje: ne da bi podcenjeval delo snažilke, vendar se mi zdi nesprejemljivo, da imajo snažilke v nekaterih delovnih organizacijah enak ali skoraj enak osebni dohodek kot učitelj na osnovni šoli, ali da je razlika pri snažilkah od ene do druge delovne organizacije tudi do 500.000 starih dinarjev.

Glede razmerij v nagrajevanju na Brestu moramo napraviti nekatere popravke in bolj nagraditi tiste, ki resnično delajo in prispevajo k večjemu skupnemu dohodku.

Ker bo o gospodarskih rezultatih prvega polletja več zapisa v drugem sestavku, bi rad samo omenil, da nam kažejo, kako smo v resnično težavnem položaju. Na eni strani imamo izgubo v največji temeljni organizaciji, v Pohištvu, po drugi strani pa bi želel poudariti tudi pozitivne premike predvsem z ustvarjenim dohodkom v Tapetništvu in da je Mineralka prvič, od kar obratuje, zabeležila pozitiven rezultat.

— Kaj nam pravzaprav prinašajo najnovejši ukrepi zveznega izvršnega sveta?

Čeprav še ni celovitega pregleda, kaj je bilo in kaj še bo sprejeto v pogledu novih ukrepov, že lahko rečemo, da so pred nami še bolj resni časi, ki bodo zahtevali resne, odgovorne in do kraja premišljene gospodarske posege v vsaki temeljni organizaciji, v vsakem delovnem okolju in v celotni družbi.

Naj preletim najpomembnejše omenjene ukrepe.

Eden izmed zelo pomembnih je zmanjšanje razpolagalne pravice za ustvarjenimi devizami od dosedanjih 60 odstotkov na samo (po sedanjih informacijah) 44,3 odstotka, pri čemer je še vprašljivo, ali bo ta odstotek enak za vse panoge.

Najnovejša informacija, ki smo jo prejeli, je za Brest trenutno ugodna, ker je glavnica za odplačilo kreditov reprogramirana (okrog 425.000 dolarjev) in smo obvezni plačati samo obresti na ta kredit. To pomeni, da nam za uvoz repromaterialov, za združevanje z drugimi delovnimi organizacijami v reprovorigi in za odplačevanje obresti in najemnine za računalnik ostane dovolj deviz. Seveda pa je vprašanje, koliko nas bo oviralo zagotavljanje rednega odplačevanja v okviru sestavljene organizacije Slovenijales.

Naslednji pomembnejši ukrep je povečanje obrestnih mer od sedanjih 30 odstotkov za kratkoročne kredite na 37 do 40 odstotkov ter iz 11 odstotkov pri kreditih za pripravo izvoza na 20 odstotkov. Vse to bo močno vplivalo na dohodkovni položaj Bresta.

Predvideva pa se še vrsta ukrepov: osebni dohodki se lahko povečajo le do 20 odstotkov izplačanih osebnih dohodkov v preteklem letu; če niso izplačane obveznosti do bank ali delovnih organizacij, se lahko splošna poraba poveča le za 12 odstotkov v primeri z letom 1982, skupna poraba pa za 13 odstotkov; nove naložbe bodo mogoče le v proizvodnjo za izvoz in proizvodnjo hrane; sprostitev cen nekaterim izdelkom, med njimi tudi pohištvenim; žiro računi po temeljnih organizacijah se lahko ukinejo; ostrejša davčna politika do vseh dohodkov izven delovnega razmerja in tudi do nepremičnin (več stanovanj, avtomobili, jahte); redno spreminjanje tečaja tujih valut; večje izdvajanje sredstev v rezervni sklad in še vrsta drugih ukrepov.

— In kaj vsi ti ukrepi pomenijo za nas?

Tako kot drugod, jih pozdravljamo tudi v Brestu, predvsem zato, ker se zavedamo, da je potreben red in da se ve, kdo pije in kdo plača.

Bi pa dodal, da v gospodarstvu pričakujemo tudi dolgoročnost in takšne ukrepe, ki pospešujejo, ne pa ovirajo normalno poslovanje. Ukrepi sicer spodbujajo izvozno proizvodnjo, premalo pa je razlike pri spodbujanju konvertibilnega izvoza v primerjavi s klirinškim.

Ukrepi nas bodo prisilili, da se bomo morali še bolj povežati v reprodukcijski verigi s proizvajalci kemičnih izdelkov, okovja, tekstilci in gozdarji, čeprav se le-ti za to ne ogrevajo preveč.

Omenil bi še, da je ob izredno hitrem spreminjanju ključnih ukrepov v naši gospodarski politiki izredno težko delati na daljši rok. Samo primer: v juniju smo v okviru delovne in sestavljene organizacije dosegli bilančna soglasja, kako bomo pokrili vse potrebe in obveznosti do tujih kreditov, uvoza in združevanja deviz, zdaj pa je vse padlo v vodo, potrebni so novi odnosi, nova usklajevanja, novi izgubljanje časa.

Kljub vsemu se zavedamo, da je do teh ukrepov moralo priti in zato jih moramo tudi dosledno izvajati v korist našega razvoja in naše samostojnosti.

— Na osnovi vsega povedanega nastajajo tudi za Brest nove obveznosti in naloge?

Storiti moramo vse, da načrtovano proizvodnjo dosežemo oziroma v nekaterih temeljnih organizacijah tudi presežemo. Če tega ne bomo dosegli, se podrejo vsi plani, od izvoza in prodaje na domačem trgu do ustvarjanja dohodka, likvidnosti, osebnih dohodkov, skupne porabe, pa še kje... Temu osnovnemu cilju so podrejeni vsi ukrepi in naloge v drugem polletju; skratka, to je in mora biti težišče dela vsakega Brestovega delavca — od snažilke do direktorjev.

Zato ob tej priložnosti pozivam vse Brestovce h kar najbolj odgovornemu in predanemu delu vsakega na svojem delovnem mestu in v organih upravljanja, da bi sproti premagovali najrazličnejše težave. Zavedati se moramo, da je predvsem od nas samih odvisno, kako bomo delali in odločali o rezultatih tega dela.

Nobeno jamranje in malodušje nam ne bo pomagalo, tudi ne

slabo delo ter malomaren odnos do delovnih obveznosti in do družbenih sredstev.

— Bodo vsi ti ukrepi vplivali tudi na uresničevanje srednjeročnega načrta?

Že v kratkem nas čaka razprava o dopolnitvah in spremembah srednjeročnega načrta — predvsem zaradi naših izredno skromnih sredstev ter novih zahtev za zagotavljanje proizvodnje in načrtovanega izvoza.

Kar najbolj učinkovito moramo zamenjati del strojne opreme v Masivi s pomočjo mednarodnega kredita, opraviti potrebno reorganizacijo v proizvodnji žaganega lesa na Jelki in v njeni tesalnici pričeti s proizvodnjo tramov ter opraviti manjše racionalne posege v tistih temeljnih organizacijah, kjer nam bodo dali najboljše učinke. O tem bo kmalu tekla beseda po vseh temeljnih organizacijah.

Za sprotno in normalno poslovanje bomo najeli tudi blagovni kredit za uvoz repromaterialov iz Italije, tako da bi ob zmanjšani razpolagalni pravici z devizami zagotovili proizvodnjo brez zastojev. Poudaril bi še, da moramo tudi v času dopustov odgovorno delati, zlasti strokovni kadri, da delovne naloge ne bi zastajale.

— Vsekakor pa sami in zaprti vase najbrž ne bomo kos težavnim nalogam, ki so pred nami. Nujna so najrazličnejša povezovalna in usklajevanja skupnih interesov...

Brest je resnično v težavnih razmerah. Ugotavljamo precejšnjo zastarelost in dotrajanost ve-

Čeprav moramo s pogumnimi spremembami začeti takoj, se moramo zavedati, da bo spopad s staro miselnostjo, navadami, potrošništvom dolgotrajen in nadvse težak. Največ ovir bo zlasti pri tistih, ki hočejo od socializma vse, sami pa ga bore malo pomagajo graditi. Zato je nujna resna in dobra, najširša organizacija vseh subjektivnih sil. Trdna disciplina. Ne bomo se smeli vdati skušnjavi nerove in malodušja. V nas samih bo dosti čeri, ki jih bomo morali premagati. Predvsem ne bomo smeli dopustiti, da bi z linearnimi ukrepi, brez selekcije med dobrim in slabim delom, s poenostavljeno formulo solidarnosti rušili, namesto da bi gradili našo stabilizacijo. Če bomo to dovolili, bodo od vseh priseg stabilizaciji ostale samo besede.

Franc Šetinc

likega dela proizvodnih zmogljivosti, veliko dinarsko in devizno zadolženost v razmerah, ko smo skoraj v celoti odvisni od najemanja dragih posojil za sprotno poslovanje, rekel bi za »poslovanje v izrednih razmerah«; eksistenčno smo prisiljeni izvažati, velikokrat pod zelo neugodnimi pogoji; upadanje kupne moči na domačem trgu pohištvenike najbolj prizadeva, tako da ni mogoče prelivanje sredstev z domačega trga v izvoz. Opažamo pa tudi mnogo naših, Brestovih slabosti — od nedodelane organizacije dela do premajhne učinkovitosti strokovnih delavcev.

Dejstvo pa je, da je združeno delo še premalo povezano, da bi takšne luče čase lažje preživljalo. Zakon o združenem delu vsaj po svoji vsebini še ni zaživel tako, da bi se lesarstvo povežalo v reprodukcijski verigi

okviru sestavljene organizacije Slovenijales — proizvodnja in trgovina ter v okviru poslovnih in drugih povezav pri zagotavljanju surovin in repromaterialov, pri poslovanju po načelu skupnega prihodka, postajati vsebinsko bolj polne in ne samo formalne. Predvsem je premalo dorečeno področje reprodukcijske verige — kemija, tekstil, okovje, posebno pa trgovina.

V nadaljevanju povezav gozdarjev in lesarjev na Notranjskem se dogovarjamo o oblikovanju plansko-poslovne skupnosti, ki naj bi omogočila in pospešila še bolj tesno sodelovanje »gozdarstva in lesarstva ter okrepila vsa tista prizadevanja, ki zagotavljajo višjo stopnjo neodvisnosti gozdarstva in lesarstva ter višjo stopnjo oplemenitenja lesa skratka, še bolj usklajen razvoj obeh panog.

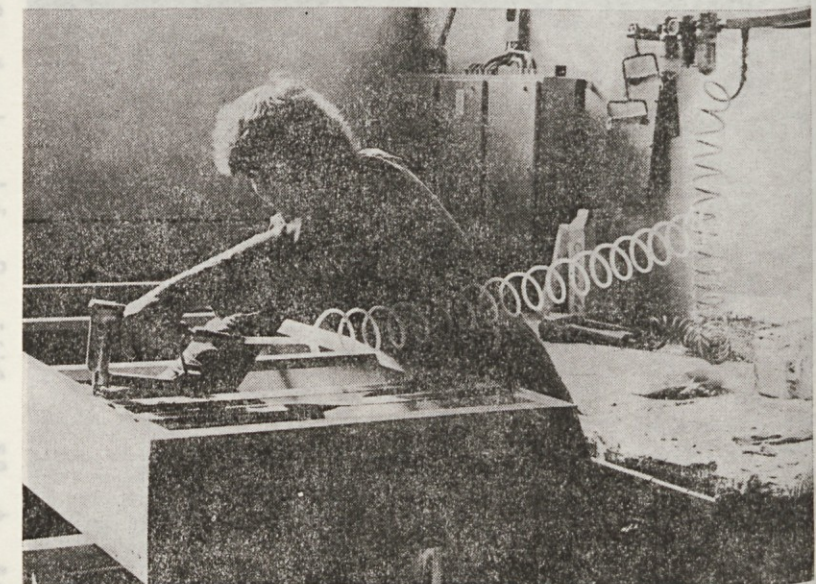
Povečali smo sodelovanje tudi s Kovinoplastiko. Glede na skupne interese obeh delovnih organizacij smo izpostavili naše sodelovanje na naslednjih področjih: sodelovanje in skupno delo pri oblikovanju novih programov ali skupnih izdelkov; razreševanje energetskih vprašanj za Kovinoplastiko in obe naši temeljni organizaciji v Loški dolini ter morda za naselji Stari trg in Lož; možnosti večjega sodelovanja na področju strojogradnje; širitev sodelovanja na področju računalništva; ekonomsko-financično sodelovanje — tudi na področju računovodstva, premoščanje likvidnostnih težav; sprotno sodelovanje in usklajevanje posameznih aktualnih vprašanj (na primer delovni čas); sodelovanje, izmenjava izkušenj, informiranje o delu in aktivnosti družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov, kulturno, športno sodelovanje in tako naprej.

Vse te dejavnosti so bolj ali manj že žive. Menimo, da jih je treba še poglobiti in okrepiti v interesu delavcev obeh kolektivov, v interesu prihodnjega razvoja socialističnega samoupravljanja in gospodarske moči v obeh velikih delovnih organizacijah naše občine.

— Razgovor naj bi ne izvenel v prazno. Kako bi ga sklenila?

Morda tako: Če bomo bolj usneli uskladiti osebne in družbene interese, če bomo bolj in več delali, potem bomo tudi velike težave uspešno razreševali — bodisi v Brestu bodisi v naši celotni družbi.

Pripravil B. Levec

Iz TOZD TAPETNIŠTVO — prve faze tapeciranja

OB NAŠEM POLLETNEM GOSPODARJENJU

Bolje kot v prvih mesecih

Že kar navadili smo se, da tudi prek našega glasila zvemo osnovne značilnosti gospodarjenja v posameznih obdobjih, ko pripravimo obsežnejši in celovitejši obračun našega dela in prizadevanj.

Kako smo gospodarili v letošnjem prvem polletju? Težko je na kratko odgovoriti, saj je sklop dejavnikov, ki vplivajo na to, zelo obsežen.

SPLOŠNI OKVIRI

Da bi utrdili jugoslovansko gospodarstvo in ga usposobili oziroma ohranili na takšni ravni, da bo zmožno odplačevati obveznosti do tujine ter zagotavljati doseženo raven domačega gospodarskega razvoja in ga tudi pospeševati, je bilo tudi v letošnjem polletju sprejetih vrsta ukrepov. Vsekakor je na prvem mestu pospeševanje konvertibilnega izvoza, ki omogoča vračanje naših dolgov, pa tudi notranji gospodarski razvoj. Hkrati pa je potrebno v delovnih kolektivih odpravljati lastne slabosti in ločevati nedelo od dela.

Seveda bo ta proces trajal dalj časa; koliko, pa je odvisno predvsem od nas samih. Da bodo na področju našega gospodarskega sistema nekatere korenite spremembe, nam nakazujejo tudi dokumenti »Kraigherjeve komisije«, ki so prav sedaj v obravnavi na najrazličnejših ravneh federacije, republik in pokrajin.

O letošnjem gospodarjenju v Jugoslaviji, pa tudi v Sloveniji, pa govori tako imenovana majska analiza, ki je tudi še v obravnavah. Ena izmed poglavitnih ugotovitev je tudi ta, da gospodarstvo porabi ogromno energije samo za prilagajanje vedno novim ukrepom.

Kako nam je uspelo to na Brestu, s kakšnimi težavami smo se srečevali, kako jih razreševali in kakšne rezultate smo dosegli, bomo videli ob prikazu posameznih področij poslovnega procesa.

PROIZVODNJA

V celotni delovni organizaciji smo v prvem polletju izpolnili le 44,5 odstotka letnega načrta oziroma vrednostno za 1.402.647.000 dinarjev proizvodnje. To je za 1,8 odstotka več kot v enakem obdobju lani, vendar pa proizvodnja še vedno za 5,5 odstotka zaostaja za izpolnjevanjem letnega plana.

Najnižje so dosegle načrtovano proizvodnjo temeljne organizacije Pohištvu, Jelka in Mineralka. V Pohištvu gre tudi v drugem trimesečju za vpliv programa BASEL (druga serija) ter za nekatere dodatne, prepozno posredovane spremembe na tem programu. To je zahtevalo dodatne ukrepe v proizvodnji in podaljševalo čase izdelave. Pomanjkanje oplemenitenih ivernih plošč je povzročilo, da je iz proizvodnje izpadel program KEN, težave pri dobavi borovega furnirja pa so

povzročile spremembo zaporedja v proizvodnji in s tem veliko dodatnega dela. Proizvodnja v tej temeljni organizaciji še vedno ni na dinamiki letnega plana (33,9 odstotka), vendar se je v drugem trimesečju v primerjavi s prvim močno izboljšala.

V Jelki je močno pod planom predvsem proizvodnja pohištva, kjer so izdelovali predvsem izdelke za izvoz, ki so cenovno nižje vrednoteni kot izdelki za domači trg. Žaga pa je pod dinamiko letnega plana le za 2 odstotka, ker je v drugem trimesečju obratovala v treh izmenah.

V Mineralki se proizvodnja giblje izpod načrtovane samo zato, ker je vseskozi obratovala le v eni izmeni (prilagajanje tržišču), razen v marcu in juniju, ko je delala v dveh oziroma v drugi polovici junija v treh izmenah.

V Iverki je plan proizvodnje oplemenitenih plošč presežen, pod načrtovano pa je proizvodnja surovih plošč. V zimskih mesecih so bili zastoji zaradi okvar (zmrzal), v drugem trimesečju pa so bili zastoji zaradi nekvalitetnega lepila ter popravila glavne stiskalnice.

Težave v proizvodnji so se pojavljale tudi v drugih temeljnih organizacijah, čeprav so blizu doseganja načrtovane proizvodnje, ali jo celo presega.

Glavna ugotovitev pa je vsekakor ta, da se je z veliko prizadevanj proizvodnja v drugem trimesečju sorazmerno izboljšala v primerjavi s prvim. Seveda pa je zadovoljivo tudi to, da je dela v proizvodnji dovolj, saj vemo, kakšne so težave, če dela v proizvodnji ni, s čimer smo se pred nedavnim še srečevali.

NABAVA

Oskrba s hlodovino je bila v prvem polletju zadovoljiva, tako da sta obe žagi obratovali normalno v dveh izmenah (Jelka v drugem trimesečju celo v treh).

Nekoliko slabša je bila dobava surovin za Iverko, predvsem proti koncu polletja. To za sedaj še ni povzročalo zastojev v proizvodnji, kar lahko pripišemo ustreznim zalogi ob koncu preteklega leta. Vendar je nastalo pomanjkanje surovin zelo zaskrbiljujoče, saj obsega širši jugoslovanski prostor; obenem pa tudi ne kaže, da se bo stanje izboljšalo. V proizvodnji se bo to pomanjkanje bolj odrazilo šele v drugem polletju.

Oskrba z repromateriali je bila v prvem polletju vprašljiva, če-

prav do večjih zastojev v proizvodnji ni prihajalo. Založenost domačega nabavnega trga je iz dneva v dan slabša, v drugem polletju pa pričakujemo še slabšo. Ob materialih, ki jih primanjkuje, pa dobavitelji pogosto dobavo z devizno soudeležbo, sovlaganjem in višanjem cen. Kljub zamrznitvi le-teh naraščajo močno prek resolucijskih okvirov. Zaradi povečanega izvoza nekaterih materialov (avtoplašči, klinasta jermena...) sploh ni na trgu. Sicer pa je značilnost vseh dobaviteljev, da se ne držijo dogovorjenih dobavnih rokov, močno pa pada tudi kvaliteta materialov.

Z razpolagalno pravico 56 oziroma 60 odstotkov smo zadostili potrebam po uvozu za naše temeljne organizacije in plačali sprotne obveznosti do mednarodnih kreditov ter neblagovne odlive. Načrtovani uvoz smo izpolnili 38,8-odstotno.

Z zakonom, ki je izšel konec maja, pa je večina rezervnih delov za sprotno in investicijsko vzdrževanje prešlo na vrednostni kontingent, prav tako tudi okovje in vijakno blago. To pa pomeni zelo podaljšan dobavni rok (90 do 120 dni), saj je potrebno najprej pridobiti kontingent (najmanj 30 dni), ki je šele osnova za naročanje in odpiranje akreditiva. Zaradi drsečega tečaja tujih valut nasproti dinarju pa je dražji tudi uvoz.

PRODAJA — DOMAČI TRG

Letos nismo načrtovali bistveno večje vrednostne prodaje na domačem trgu kot lani. To pomeni, da je prodaja v prvem polletju 1983 fizično manjša kot v preteklem letu, vrednostno pa je na lanski ravni. Kljub temu se zaloge v letošnjem šestmesečnem obdobju niso povečale, saj se močno povečuje izvoz, prav tako pa tudi ne dosegamo načrtovane proizvodnje.

Načrtovani obseg prodaje je bil izpolnjen s 43,6 odstotka. Po temeljnih organizacijah je to različno, in sicer od zmanjšanja zalog v Pohištvu in Mineralki do povečanja v Gabru in Jelki.

V veliki meri so na prodajo vplivala nekatere družbenogospodarska gibanja, še posebno vrsta omejitvenih ukrepov, ki močno omejujejo prodajo trajnih potrošnih dobrin. Naj ponovimo le nekatere, čeprav so bili že večkrat omenjeni:

- zniževanje kupne moči prebivalstva;
- prerazporeditev posameznih vrst izdatkov v dohodku prebivalstva;
- neugodna kreditna politika in visoka obrestna mera;
- zastoj v stanovanjski gradnji.

Lastne slabosti, ki tudi omejujejo prodajo, pa so predvsem naslednje:

- desortiranost programov — zlasti kuhinj;
- tržna neuspešnost programov MIHA in 3 × 3;
- težave pri kooperaciji;
- prepočasno odzivanje proizvodnje zahtevam trga;
- podaljševanje dobavnih rokov;
- kasnitev proizvodnje pri novih programih.

IZVOZ

Za Brest je večji izvoz nujnost, ki je bila že večkrat utemeljena (širitev trga, zaposlitev proizvodnih zmogljivosti, odplačila tujih kreditov, uvoz nujno potrebnega materiala, združevanje v reprovrigi, razreševanje likvidnosti, soočanje s konkurenco...) in se tudi kaže kot pravilna.

V prvem polletju je celotni Brest dosegel 42,7 odstotka letnega načrta izvoza, izraženo v dolarjih, kar je za 18 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Dinarsko načrtovani izvoz pa je dosežen 54,9-odstotno in je

Tapetništvo ima ob polletju dokaj ugodne rezultate

kar za 94 odstotkov višji od lanskega v enakem obdobju (na to vpliva tudi rast tečaja tujih valut nasproti dinarju, s tem pa postaja izvoz zanimivejši tudi dohodkovno).

Nekoliko zaostajamo pri izvozu žaganega lesa, delno pa tudi pri Negor ploščah in pohištvu. Vzroki so dokaj različni. Pri žaganem lesu je izvoz manjši predvsem zato, ker na tujem trgu zahtevajo predvsem drobnejše elemente, delno pa tudi v slabši hlodovini, ki ne da dovolj kvalitetnega lesa za izvoz.

Pri Negor ploščah kupec ni odpoklical vseh količin, tako da bo izvoz za ta del večji v drugem polletju. Pri pohištvu, ki predstavlja tudi največji del izvoza, so vzroki predvsem v nižjem obsegu proizvodnje, v preusmeritvi prodaje na evropski trg (le-tu je nižja raven cen) in zaradi začasnega uvoza materialov (kar povzroča manjši obseg izvoza).

Kljub vsem naštetim težavam lahko ugotovimo, da so bili na tem področju storjeni veliki naporji za takšen obseg izvoza. Predvidevamo, da bomo v drugem polletju omenjeni izpad delno nadomestili, razen pri žaganem lesu.

FINANČNI REZULTATI

Že v internih sanacijskih programih temeljnih organizacij, ki so prvo trimesečje zaključile z izgubo, smo predvidevali saniranje šele v daljšem časovnem obdobju in še vedno slabe rezultate v prvem polletju.

Lahko pa zapišemo, da so polletni rezultati v vseh temeljnih organizacijah, razen v Pohištvu, ugodnejši od predvidevanj v sanacijskih programih. So pa tudi nekoliko ugodnejši od rezultatov v prvem trimesečju.

Z izgubo je poslovala le temeljna organizacija Pohištvu, ki je tudi močno povečala višino izgube, in sicer kar na 59.005.000 dinarjev. Na to močno vplivajo neplačane izvozne stimulacije (15.801.000 dinarjev). Prav gotovo pa na izgubo vpliva tudi velika usmerjenost temeljne organiza-

cije v izvoz, in sicer že daljše časovno obdobje. Na rezultatu pa se že odražajo tudi težave v proizvodnji, o čemer je že bilo govora. Močno pa se pri tem kažejo tudi velika neskladja cen na domačem trgu, in sicer zelo visoka rast cen vhodnih surovin, katerim ne morejo slediti cene naših izdelkov (zamrznitev cen in kontrola cen končnih proizvodov), prav tako pa tega ni mogoče nadomestiti z večjo produktivnostjo.

Posebej pa moramo izpostaviti Mineralko, ki je dosegla pozitivni finančni rezultat, in sicer prvič v svojem triletnem poslovanju, kar je gotovo velik uspeh.

Tudi v drugih temeljnih organizacijah so rezultati pozitivni, čeprav v večini zelo skromni. Vendar je v zdajšnjih družbenogospodarskih razmerah tudi to uspeh, še posebno v panogi, kot je naša. Delno je na tak rezultat vplival tudi inflacijski dohodek iz preračunov razlik v cenah (21.354.000 dinarjev), in sicer v temeljnih organizacijah Gaber, Iverka, Jelka in Mineralka. Sicer bi imele nekatere od teh temeljnih organizacij mnogo slabše rezultate.

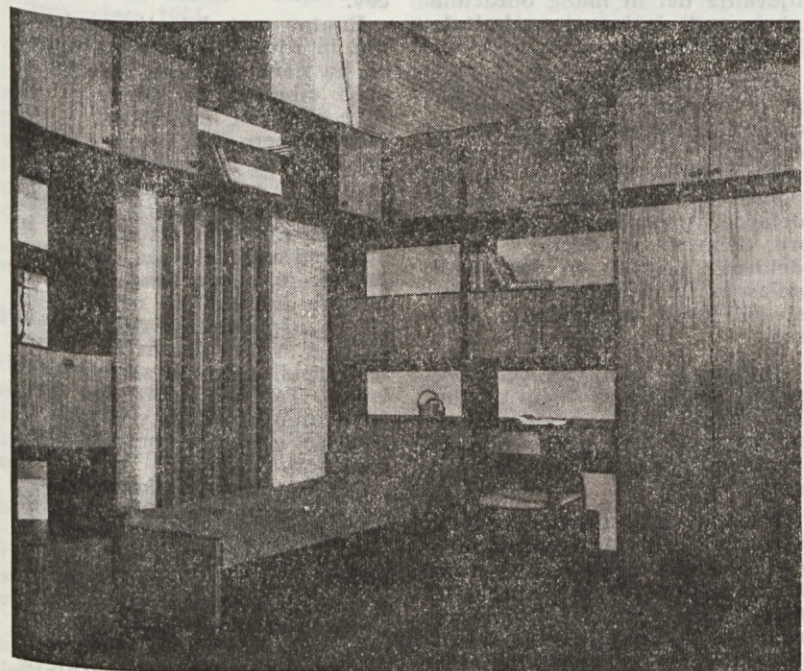
Za celotno delovno organizacijo je celotni prihodek v primerjavi z enakim obdobjem lani porasel za 23,9 odstotka, porabljena sredstva pa za 24,6 odstotka; od tega amortizacija kar za 51,2 odstotka.

Dohodek je porasel za 21,6 odstotka. Rast oprabljenih sredstev je torej še vedno hitrejša od rasti celotnega prihodka, še večji prepad med tema dvema kategorijama pa bi bil, če dohodka ne bi inflacijsko povečali.

Vse te kategorije so tudi delno pod načrtovanimi, razen porabljenih sredstev, ki dosegajo prav načrtovano višino. Pri obveznostih iz dohodka pa moramo poudariti obresti, ki so kar za 61 odstotkov višje od enakega lanskega obdobja. To kaže na našo slabo likvidnostno stanje in na veliko odvisnost od tujih sredstev. Sredstva za poslovni sklad so ustvarile le tri temeljne organizacije — Žagalnica, Masiva in Tapetništvo.

Zaključimo lahko s tem, da polletni rezultati sicer kažejo, da je zavzeto delo na vseh področjih preusmerilo gibanje slabših poslovnih rezultatov. Ali pa je to res? To nam bo pokazal čas, saj je vsako napovedovanje v množici spreminjajočih se kazalcev in nepredvidljivih ukrepov zelo tvegano.

M. Širaj

Ena od izvedenk novega programa MAJA O

Najbolj glasni bodo razni politikanti, ki mislijo, da je napočil njihov čas in da je ob težavah vsega ljudstva, vse države mogoče kovati kapital zase. Nekateri se izčrpajo v razpravah o odgovornosti in bi najraje kar vse pometali iz čolna. Res ne smemo trpeti več neodgovornosti ne pri veslu, še manj pri krmilu, toda o tem naj odločajo le tisti, ki jim je do tega, da bi se čoln obdržal v razburkanem morju gospodarske krize in ohranil pravo smer, in ne oni, ki jim veslo preveč ne diši in ki bi radi krmilo obrnili v smer, ki ni naša in ki ne obeta ničesar.

Franc Šetinc

SANACIJSKI NAČRTI NEKATERIH TEMELJNIH ORGANIZACIJ

Iščemo svoje dodatne možnosti

Zaradi slabih finančnih rezultatov ob periodičnem obračunu za prvo letošnje trimesečje v nekaterih Brestovih temeljnih organizacijah, so se le-te odločile za temeljitejšo analizo in izboljšanje stanja. Na tej osnovi so tudi izdelale interne sanacijske programe, katerih bistvene značilnosti povsem na kratko podajamo v tem zapisu.

TOZD POHIŠTVO

Ta temeljna organizacija je v prvem trimesečju obračunala izgubo 25.233.000 dinarjev. Med najpomembnejšimi vzroki za izgubo so bili:

— Hitrejša rast cen surovin in repromaterialov od rasti cen naših izdelkov (dejanske cene materialov so že v tem obdobju visoko presegle načrtovane). To pa je že tako slabo dohodkovnost naših proizvodov še poslabšalo.

— Neustrezna struktura prodaje na domačem trgu (v prodaji je prevladovala Katarina WH).

— Nižje vrednostno doseganje izvoza od načrtovane.

— Izredno nizko doseganje proizvodnje (predvsem zaradi izvoznih programov).

— Večji od predvidenih so bili tudi ostali stroški in obveznosti iz dohodka.

Da bi dosegli načrtovani dohodek, je predviden porast celotnega prihodka za 4 odstotke glede na načrtovanega, rast porabljenih sredstev pa za 6 odstotkov. Kljub temu temeljna organizacija tudi po predvideni sanaciji računa ob koncu leta minimalni ostanek dohodka, medtem ko med letom še vedno pričakuje negativen rezultat.

Za doseg ugodnejših rezultatov je bilo opredeljenih in sprejetih vrsta ukrepov. Omenimo na² le nekatere pomembnejše. Na primer, naj se zagotovi učinkovitost in pravočasnost propagandnih akcij; naj s poenotenjem in standardiziranjem konstrukcij ter izboljšanjem estetskih lastnosti programov dosežemo višje prodajne cene posameznih programov na domačem trgu; izboljšati moramo organiziranost in usposobljenost nabavne službe; odpraviti je treba ozka grla v proizvodnji; proučiti možnost za uporabo računalnika na področju tehnično-tehnološke priprave dela; pripraviti načrt remontnih opravil; izboljšati prekrbo z rezervnimi deli in izdelati načrt za popravilo posameznih strojev; urediti odnose na področju kooperacije; predvidenih je več ukrepov za izpolnitev načrtovane proizvodnje in tako naprej.

TOZD JELKA

je v prvem trimesečju zaključila poslovanje z 8.899.000 din izgube. Na takšen finančni rezultat so vplivali predvsem naslednji vzroki:

— Premajhna prodaja na domačem trgu in v izvozu, predvsem zaradi premajhne fizične prodaje, neugodne strukture ter nizkih doseženih cen v izvozu.

— Prevelika vrednostna poraba izdelavnega materiala zaradi same strukture proizvodnje in zaradi višjih cen surovin in repromaterialov od predvidenih.

— Težave v proizvodnji in zato nižja proizvodnja od načrtovane.

Izračun celotnega prihodka, dohodka in njegove delitve kaže, da tudi ob koncu leta ne moremo pričakovati bistveno boljših rezultatov. Le z doslednim izpolnjevanjem vseh zastavljenih ukrepov lahko pričakujemo pozitivni finančni rezultat, s tem da temeljna organizacija ne ustvari ostanka dohodka niti za pokrivanje skupne porabe. Med letom je še vedno predviden negativen rezultat.

Pomembnejši ukrepi za doseganje pozitivnega izida ob koncu leta so zlasti:

— Pospešiti je treba pretok materiala in povečati obseg proizvodnje, kar bo mogoče s trozimenskim delom in z delom ob prostih dneh na vseh ozkih grlih, ob poostitvi nadzora nad kvaliteto dela, ob smotrnejšem izkoriščanju delovnega časa, pravočasnem lansiranju celotne dokumentacije v proizvodnjo, z zagotavljanjem pravočasne dobave materialov ustreznih količin in kvalitete.

— Dokončati je treba naložbo za proizvodnjo tramov na žagi in pričeti s proizvodnjo.

— Aktivno je treba sodelovati s TOZD Prodaja pri pripravi novih programov in odprodaji opuščenih programov ter zalog.

— Izpolniti je treba zastavljeni program izvoza.

— Potrebno je racionalno in smotno ravnanje s surovinami in repromateriali ter energijo (predvsem proučiti možnosti za zamenjavo dražjih materialov s cenejšimi).

— Raziskati je treba tržišče za prodajo tramov in tako naprej.

TOZD MINERALKA

Trimesečno poslovanje je temeljna organizacija zaključila z izgubo 11.137.000 din. Med pomembnejšimi vzroki za takšen rezultat moramo prav gotovo omeniti manjšo prodajo na domačem trgu od načrtovane in večji znesek neplačanih terjatev. Prav tako je bila vrednost-

na poraba izdelavnega materiala večja od načrtovane, predvsem zaradi izdelave oplemenitenih plošč, ki zahteva dražje materiale in zaradi višjih cen surovin od načrtovanih. Večji od predvidenih so bili tudi stroški storitev (atestiranja, kooperantski posli pri opremljanju objektov...).

Temeljna organizacija po sanacijskem programu predvideva ob koncu leta 1983 pozitivni rezultat, s tem da bo potrebno izpolniti še nekatere naloge; med njimi zlasti:

— proizvodnjo prilagajati potrebam trga, hkrati pa odprodati zaloge že izdelanih plošč;

— izpolniti zastavljeni načrt izvoza;

— izdelati projekte konstrukcijskih rešitev v razvojni službi;

— organizirati predavanja o uporabnosti negor plošč z ustreznim propagandnim gradivom;

— učinkovito delo pri kooperaciji med temeljnimi organizacijami pri vseh vrstah finalizacije negor plošč;

— pospešiti akcije pri terjatevah do kupcev in tako naprej.

TOZD GABER

Temeljna organizacija je v prvem trimesečju zaključila poslovanje z izgubo 12.239.000 din.

Poleg ostalih vzrokov, ki so botrovali slabemu rezultatu, moramo omeniti tudi težave v zvezi s proizvodnjo kuhinj po naročniškem sistemu, kajti pokazalo se je, da ima za takšno proizvodnjo temeljna organizacija premajhno skladišče polizdelkov. Ostali pomembnejši vzroki pa so:

— povečanje vhodnih cen materialov za okrog 35 odstotkov;

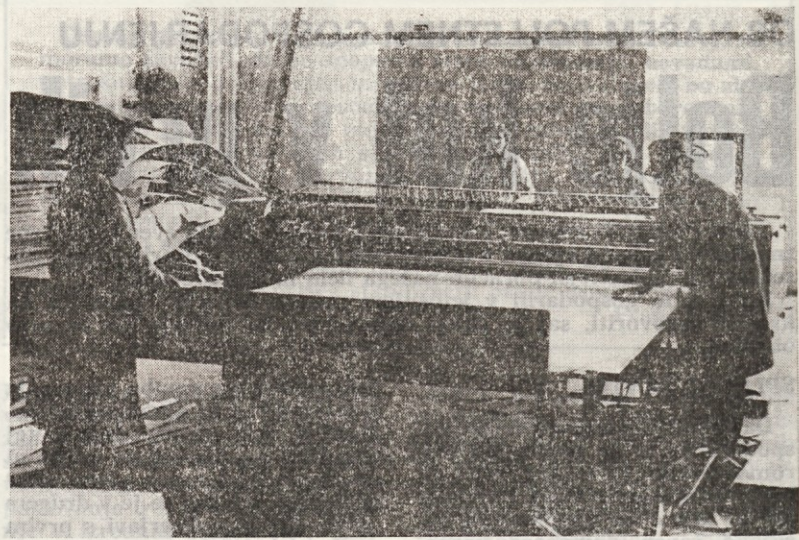
— premajhen fizični obseg proizvodnje za domači trg (to je povzročilo vrzel tudi na trgu);

— tržna nezanimivost novega modela kuhinje BREST — 12;

— nepravilno lansiranje elementov in neredna dobava sestavnih delov iz kooperacije (nepravočasno naročanje ali pa nespoštovanje dobavnih rokov);

— prenizke cene nekaterih modelov kuhinj na domačem trgu glede na stroške, še posebno pa v izvozu, ki je usmerjen predvsem na konvertibilno področje.

Ovrednotena delitev celotnega prihodka oziroma dohodka izkazuje ob koncu leta nekoliko slabše rezultate od načrtovanih, ker je predvideno hitrejšo naraščanje materialnih stroškov od prodaje. Da bi do konca leta pokrili izgubo in dosegli s sana-

Rezanje kartonov v TOZD ŽAGALNICA

cijskim programom načrtovane rezultate (med letom se izguba še predvideva), so predvideni posebni ukrepi na področju prodaje (novi modeli kuhinj, večja prodaja, pravočasno lansiranje nove kuhinje...), pa tudi na področju proizvodnje (izboljšati odpremo s pomočjo računalnika, povečati izkoristek razreza plošč, uvesti spremembe pri montaži štedilnikov in korit po naročilu, proučiti možnost za izdelavo dodatnih izdelkov iz odpadkov, načrtovati razširitev skladišča polizdelkov in oddelka plošč...).

OSTALE TEMELJNE ORGANIZACIJE

V prvem trimesečju je poslovala z izgubo tudi TOZD Prodaja v višini 869.000 din. Ob tem je temeljna organizacija ugotovila, da gre predvsem za probleme zaradi neplačanih terjatev. Skupaj s finančno službo Skupnih dejavnosti je temeljna organizacija omenjeno stanje odpravila že v naslednjem mesecu, zato ni posebej izdelala sanacijskega programa.

NA PODROČJU NAGRAJEVANJA SE VELIKO DELA

Po prehodu na novi sistem nagrajevanja

Delavski svet delovne organizacije je na svoji seji v juniju razpravjal tudi o analizi o prehodu na enotno metodologijo vrednotenja del in nalog. Iz analize in razprave na seji naj povzamem le nekatere najbolj bistvene ugotovitve in nove naloge, ki nas še čakajo na področju nagrajevanja.

Nedvomno je bil lani z enotno metodologijo vrednotenja del in nalog, sprejeto na referendumu, napravljen pomemben premik. Prej smo imeli več različnih sistemov. Novembra so bili po poprejšnjem postopku ocenjevanja del in nalog obračunani in tudi izplačani osebni dohodki po novem.

Iz nekaterih zbranih podatkov in primerjav, ki so prikazani v analizi, lahko zaključimo, da so doseženi navedeni cilji na področju delitve, ki smo si jih bili poprej zastavili. Osebni dohodki delavcev v neposredni proizvodnji, delavcev, ki delajo v težjih delovnih pogojih in kreativnih delavcev so neprimerno višji kot so bili pred uveljavitvijo sistema.

Predno so bila vsa dela ocenjena, je bil po enotnem postopku sprejet tudi razvid del in nalog, prav tako pa so bila po enotnem postopku opisana vsa dela.

Metodologijo, ocenitve del in nalog, pa tudi neposredne obračune osebnih dohodkov je treba stalno spremljati in pripravljati morebitne dopolnitve. Pojavljajo se že ideje, da bi v metodologiji dali večjo vplivnost kriteriju odgovornosti, ki je sedaj zastopana le s 14,8 odstotka.

Glede na naš samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka je imela v tem obdobju poslovanje moteno tudi TOZD Masiva. Zato je tudi ta temeljna organizacija izdelala sanacijski program, ki predvideva ob koncu leta pozitivni rezultat, vendar nekoliko slabšega od predvidenega v letnem načrtu.

V ostalih temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti je bilo poslovanje sicer pozitivno, vendar so tudi v njih rezultati sorazmerno skromni. Posebno moramo omeniti TOZD Iverka, ki bi imela brez poročila z odjemalci ivernih plošč za leto 1982 negativni finančni rezultat. Nekoliko boljši rezultati glede dohodkovnosti so doseženi le v TOZD Žagalnica in Tapetništvo.

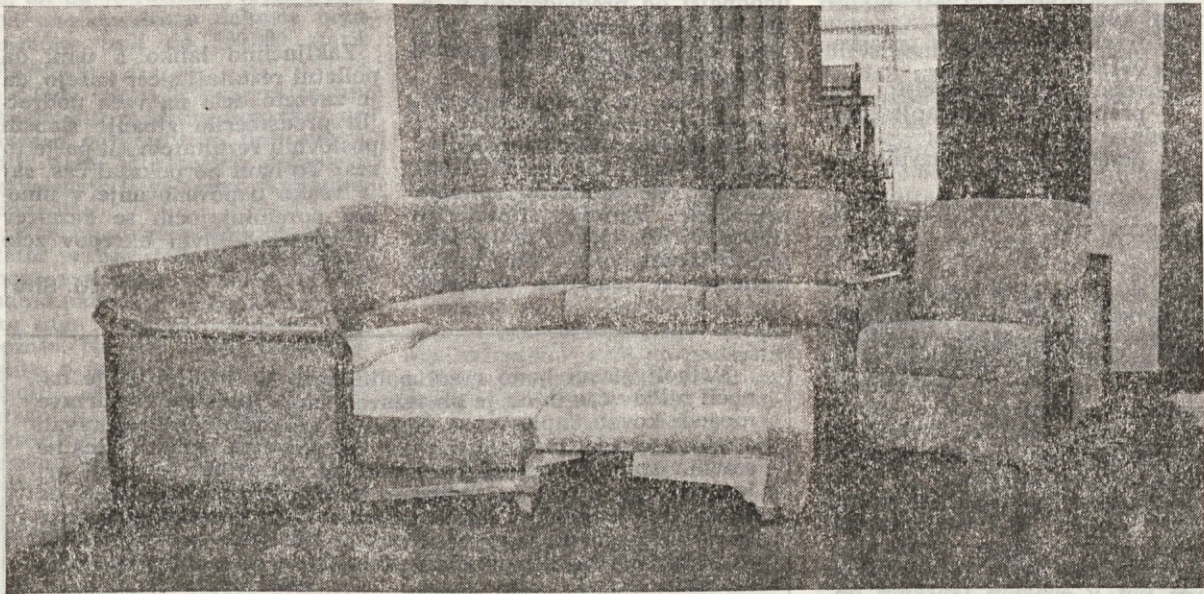
Posebej pa je potrebno poudariti, da se bo stanje likvidnosti (tudi zaradi takšnih rezultatov) še zaostrovalo, poleg tega pa doseženi dohodek in ostali kvalitativni kazalci gospodarjenja ne dopuščajo možnosti za dvigovanje osebnih dohodkov glede na določila družbenega dogovora.

M. Širaj

Po metodologiji vrednotenja so ovrednotena vsa dela in naloge na Brestu. Ocenitve izražajo relativna razmerja med deli in nalogami. Po teh ocenitvah so obračunani in izplačani vsakomesečni osebni dohodki delavcev.

Enotna metodologija vrednotenja in njena neposredna uporaba pa nam ne more razreševati vseh odnosov na področju delitve osebnih dohodkov. V samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka so postavljena načelna izhodišča za nagrajevanje uspešnosti in učinkovitosti delavcev, za nagrajevanje minulega dela, za nagrajevanje inovacij in ustvarjalnosti. Za nagrajevanje delavcev, ki so se s svojim delom na Brestu že izčrpali, oziroma starejših delavcev. Teh načel z izjemo določil o minulemu delu v Brestu ne izvajajo v vseh temeljnih organizacijah.

Oblikovana je strokovna skupina, ki naj bi pripravila določila za nagrajevanje po uspešnosti in učinkovitosti in pri tem postavila merila in postopke za nagrajevanje učinkovitosti in uspešnosti. Prav tako bi bilo potrebno dopolniti določila za nagrajevanje minulega dela in nagrajevanje

Novost iz našega tapetniškega programa

OB SPREMENBAH ZAKONA O ZAVAROVANJU PLAČIL

Odslej več finančne discipline

Konec junija je izšel zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zagotavljanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, ki naj bi preprečil nekatere nepravilnosti, nezakonitosti in pomanjkljivosti pri izvajanju osnovnega zakona. Le-te so v prvi vrsti bile: izdajanje menic brez nastanka dolžniško-upniškega razmerja (DUR), nespoštovanja dneva nastanka DUR, nepravčasno zavarovanje plačil s predpisanimi instrumenti (ček, menica z avalom, nepreklidni dokumentarni akreditiv in garancija) ter splošna finančna nedisciplina.

Novosti, ki jih uvaja novi zakon pa so:

1. Čas za dostavo obračuna (faktura, začasna situacija in podobno) po opravljeni celotni ali delni dobavi blaga oziroma opravljeni storitvi je skrajšan z desetih na osem dni.

2. Natančneje je opredeljeno, kdaj nastane DUR oziroma, kako je določen dan sprejema blaga ali opravljene storitve.

3. Dolžniško upniško razmerje je točno določeno in sicer so po tem zakonu mišljena dolžniško upniška razmerja samo tista, ki so nastala na osnovi prometa blaga in storitev, na osnovi kompenzacij, premij, regresov in povračila davčnih in drugih davščin. S tem naj bi preprečili izdajanje menic brez pokritja.

4. Pojavljale so se težave okrog tega, kateri datum naj nosi menica; ali tistega, ko je nastalo dolžniško upniško razmerje ali datum izdaje menice. Zato je sedaj določeno, da mora biti menica izdana z dnem nastanka DUR, to je dneva, ko kupec prevzame in potrjuje prejem blaga od "rodajalca".

5. V zvezi z zaavrovanjem plačil za investicije je novo določilo, da sme dolžnik plačati in izročiti instrumente za zavarovanje plačila le do zneska sredstev, ki jih lahko uporabi za investicije.

6. Da bi zagotovili večjo disciplino in odgovornost pri poravnavi zapadlih obveznosti, mora sedaj upnik v desetih dneh po poteku roka za izročitev instrumentov za zavarovanje plačila obvestiti Službo družbenega knjigovodstva, da dolžnik ni spoštoval določil tega zakona.

7. Zelo boleče bo deloval nov »7a člen«, po katerem tista delovna organizacija, ki nima poravnanih obveznosti oziroma zavarovanih plačil kot jih določa zakon, ne bo smela izplačevati osebnih dohodkov v celoti, temveč le akontacije do višine zneska povprečnega osebnega dohodka, izplačanega v prejšnjem letu na delavca in to največ do višine republiškega povprečja pagona, ki ga določi Služba družbenega knjigovodstva. Ob vsakem izplačilu akontacij osebnih dohodkov pa bomo dolžni dostaviti SDK izjavo, da na ta dan nimamo neporavnanih oziroma z instrumenti nezavarovanih obveznosti.

Ta člen bo stopil v veljavo s 1. januarjem 1984.

8. Z indosiranjem menice je možno poravnati obveznosti iz naslova prometa blaga in storitev, vračila kredita, plačila dogovorjenega predujma, poravnave obveznosti za združevanje sredstev, plačila obresti in drugih jih dospelih obveznosti, razen za dajanje kreditov in za porav-

navo obveznosti do delovnih skupnosti (na primer skupne dejavnosti in delovna skupnost, ki opravlja dela za SIS in podobno).

9. Novost, ki je tudi nas zelo prizadela, je omejitev možnosti eskonta (vnovčenja menic pred zapadlostjo). Eskontiranje menic je dovoljeno le poslovnim in internim bankam ter tistim delovnim organizacijam, ki imajo organizirano posebno finančno službo. Tako je zelo zmanjšana možnost za reševanje likvidnostnih težav z eskontom, ker je krog delovnih organizacij, ki so ustrezno organizirane in imajo poleg tega tudi dovolj likvidnih sredstev, izredno ozek, poslovne banke pa imajo omejeno višino plasmanov, zato trenutno eskonta pri bankah praktično ni.

10. Po novem je dana možnost, da se z avalirano menico, ki je izdana kot instrument plačila, zavaruje tudi plačilo obresti iz istega dolžniško upniškega razmerja.

Na osnovi vsega tega je videti, da so bile zaradi dosedanjega nespoštovanja zakona potrebne dokaj korenite spremembe na tem področju, saj segajo ukrepi tudi po omejevanju izplačila osebnih dohodkov, če obveznosti do upnikov niso v celoti poravnane.

Mislimo, da je zadnji čas, da se napravi red pri plačevanju obveznosti, vendar se samo po sebi zastavlja vprašanje, če bo zakon lahko uspešno uveljavljen ob tolikšni nelikvidnosti gospodarstva, medsebojni zadolženosti in pomanjkanju obratnih sredstev. K temu pa lahko dodamo še omejevanje plasmanov poslovnih bank ter visoke obrestne mere.

Ob takem razmišljanju se kaže edina rešitev in alternativa (vsaj za našo delovno organizacijo) — povečevanje izvoza.

P. Kovšca

NAŠI LJUDJE

V teh vročih, julijskih dneh, ko je večina ljudi na dopustih ali se nanje pripravlja, smo pogledali v naš uvoznik oddelek. Od sedmih, kolikor jih dela v tej pisarni, sta bili na delu samo dve. Za razgovor sem poprosil Vero Klančarjevo. Kot verjetno sleherno stranko je tudi mene sprejela z nasmehom. Povprašal sem jo:

— Kako ste prišli na Brest?

Oktober 1953. leta sem po enem letu zaposlitve v narodni banki Rakek prišla na Brest — takratni LIP — v računsko službo kot saldokontistka in pozneje finančna knjigovodkinja.

— Ze dolgo ste na Brestu. Kako ste doživljali njegov razvoj?

V vseh teh letih se je Brest hitro razvijal. Z veseljem sem

spremljala ta uspešni razvoj, predvsem pa je bila med drugimi velik dosežek kolektivna izgradnja nove tovarne ivernih plošč v letih 1975/1976, pri kateri sem posredno sodelovala, predvsem pri uvozu opreme, kjer pa tudi ni bilo malo težav.

— Delate torej v uvoznem oddelku. Kakšno je vaše delo?

Od leta 1966 dalje delam v uvoznem oddelku. Delo je zanimivo, raznoliko, pa tudi dokaj zahtevno. Ze samo ime službe pove, da imam opraviti poleg domačih bančnih in carinskih organizacij v glavnem s tujimi dobavitelji.

— Kako se počutite v vašem oddelku?

V kolektivu se dobro počutim, saj vedno tesno sodelujemo med seboj, posebno v tem težavnem obdobju.

— Če bi ponovno izbirali poklic, za kaj bi se odločili?

Verjetno bi se odločila za približno enak poklic, saj kakšnih večjih ambicij nimam.

— Leta in leta lahko dela človek enako delo. Je z leti vedno lažje ali napernejše?

Ze sedemnajst let delam na uvozu surovin za potrebe naše proizvodnje. Ne bi mogla reči, da je delo kljub toliko letom vedno enako. V tem obdobju je nastalo toliko novih sprememb v predpisih o načinu uvoza, da delo ni nikoli lahko, saj je treba nenehno slediti novim uvoznim pogojem.

— Kaj mislite o trenutnih razmerah, v katerih je Brest?

Vemo, da so trenutne razmere na Brestu precej težke. Pa ne samo pri nas, ves svet se srečuje s podobnimi težavami.

— Kaj bi lahko rekli za konec najinega razgovora?

Predvsem si želim, da bi naš celotni Brestov delovni kolektiv z vse večjim izvozom, vztrajnostjo, varčevanjem in delavnostjo premagal sedanje težave.

Želim pa si tudi, da bi kot delavec v uvozni službi lahko dobavila vsem temeljnim organizacijam dovolj prepotrebnih surovin za uspešno proizvodnjo.

Pripravila V. Šega

Tradicionalno srečanje Brestovih borcev

1. julija je bilo v delavski restavraciji tovarne pohišstva v Cerknici že tradicionalno srečanje Brestovih borcev. Velika večina jih je že upokojenih, zato pomeni to srečanje ne le stik s tovariši, pač pa tudi ponovno srečanje s kolektivom, v katerem so vrsto let delali.

Po pozdravnem govoru predsednika konference sindikata Bresta in krajšem kulturnem programu je prisotnim spregovoril tudi glavni direktor Bresta Anton Kraševac. Z velikim zanimanjem so sledili njegovi informaciji o sedanjih gospodarskih razmerah v svetu, Jugoslaviji in v Brestu.

Preprosto je prikazal položaj, v katerem je trenutno naša proizvodnja, velika prizadevanja v nabavi, da zagotavljamo nemojeno delo, poskuse, da kar največ blaga prodamo na svetovna tržišča in tako ustvarjamo prepotrebna devizna sredstva za uvoz in odplačilo deviznih anuitet.

Po uvodnem »uradnem« delu se je razvilo živahno kramljanje. Besede so tekle predvsem o delu, o zdravju, o vseh tistih, ki jih zaradi starosti ali boleznih ni bilo na srečanje, pa o vnukih, ki prinašajo toliko lepega, o konjičkih...

Srečanje je bilo kratko, pa vendar so si imeli veliko povedati... Razšli smo se v želji, da se prihodnje leto spet srečamo v enakem številu in si izmenjamo bolj vzpodbudne, bolj razveseljive novice.

V. Šega

Postopno moramo odmrzniti cene, vendar zato, da jih uskladimo, da uredimo trg kot pomemben dejavnik razvoja, ne zato, da sprožimo novo dirko cen, inflacijo, s katero bi dajali nedelu in nizki produktivnosti priložnost za nezasluzeno plačilo in špekulacije, medtem ko bi pridnemu jemali.

Franc Šetinc

Novosti iz knjižnice

SCHMIDT M.: Nejščev prvi leksikon.

Leksikon vsebuje pojme, ki jih otrok spoznava prva leta v stanovanju, vrtcu, na cesti, v trgovini... Razlaga je prikazana z nazornimi ilustracijami.

SUHODOLČAN L.: Pisatelj, povej mi.

Priročnik, ki v duhovitem slogu v dvaintridesetih krajših besedilih vzpostavlja stik pisatelja z mladim bralcem in mu poskuša razjasniti nekatere junake iz svojih povesti.

QUENEAU R.: Zgodba po vaši izbiri.

Zgodba na duhovit in domiseln način pripoveduje za otroke zanimivo zgodbo in istočasno tudi ugankarsko igro.

KUŠČER S.: Sabi.

Zgodbe o osamljenosti kljub naglemu življenju, ki nas obdaja z mnogimi obrazi, zvoki in pomeni.

KONSALIK H. G.: Čarobni svet Namibije.

V ljubezenski zgodbi med evropskim zdravnikom in namibijsko medicinsko sestro spoznamo afriško deželo, ki se bori proti diskriminaciji ter za socialno neodvisnost in lepšo prihodnost.

PO PREHODU NA NOVI SISTEM NAGRAJEVANJA

(Nadaljevanje s 4. strani)

nie za inovacije. Pripravlja se tudi bolj prijemljiva izhodišča za nagrajevanje starejših delavcev.

Tudi na ostalih področjih, ki so povezana z nagrajevanjem — oblikovanje norm in akordov, razvidi in opisi del, je treba stalno delati in jih dopolnjevati.

Ugotovitve analize o prehodu na enotno metodologijo vrednotenja del in nalog bi kazalo obravnavati v vseh naših te-

meljnih organizacijah in v Skupnih dejavnosti. Analiza naj bi bila izhodišče za obravnavo, posamezne podatke pa naj bi za vsako temeljno organizacijo še pripravili.

Delitveni odnosi so izredno pomembni. Iz njih izhajajo drugi odnosi, oblikuje se delovno vzdušje in zato je prav, da o nagrajevanju spregovorijo in ga ocenijo organi upravljanja in družbeno političnih organizacij, pa tudi sami delavci neposredno.

J. Otoničar

Vtisi z letovanja

Čas dopustov je, čas, ko si vsakdo po svoje uredi letni oddih. Hodimo v toplice, v planine, še vedno pa je sinonim dopusta — morje. Pred leti smo bolj malo vedeli o dopustovanju naših delavcev, saj so si »morje« organizirali sami. Srečali bi jih lahko na Havajih, v Tunisu, Španiji, Grčiji... Ankaranu, Izoli... pri žetvi košnji otave...

Stabilizacija nas je, v škodo ali korist, zblížala, saj je glavna oblika oddiha postalo letovanje v Brestovih počitniških prikolicah — na sicer petih krajih vzdolž naše obale in v Čateških toplicah. Za vtise z letovanja smo povprašali naše prve dopustnike, ki so se vrnili z Raba, Krka, Funtane...

Vera KEBE — skupne dejavnosti: »Letovali smo na Rabu. Če bi na kratko ocenila dopust, bi lahko rekla, da je bil čudovit. Bivanje v prikolici je prijetno, domače. Plaža je čudovita, peščena, izredno primerna za družine z majhnimi otroki. Tudi s preskrbo nismo imeli težav, saj je v kampu moderna samopostrežna trgovina, poleg pa tržnica, kjer lahko čez ves dan kupiš sveže sadje.

V kampu je tudi restavracija, kjer si od časa do časa lahko privoščiš obrok po dokaj normalnih cenah. Kljub sezoni je v kampu dokaj mirno. Zelo prijetni so sprehodi, saj je ob obali urejena pot do mesta Raba. Na Rab bi še šla, toda pred sezono ali po njej, ker je julijska vročina le prehuda.«

Ženi ZEMLJAK iz TOZD Masiva vsako leto izrabi ugodne pogoje Brestovega organiziranega letovanja.

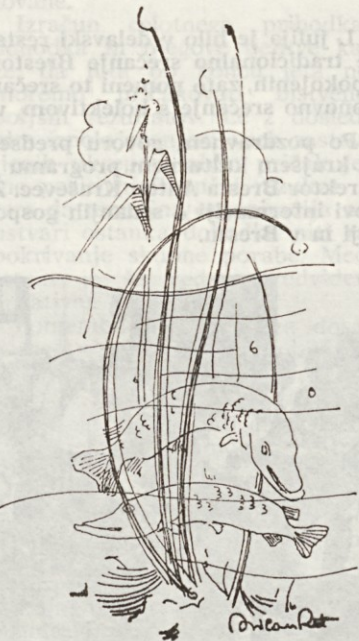
Letos je letovala v avtokampu Funtana v Vrsarju, kjer je bilo letovanje prvič. Kmalu po prihodu v avtokamp je spoznala, da so bile skrbi odveč, saj je takoj opazila čudovito naravo, urejenost kampa, pa tudi slikovito obalo, obdano z majhnimi otočki.

Prve vtise je kasneje še bolj okrepilo mnenje o dobro izbranim mestu za oddih in rekreacijo. Letovišče je zelo urejeno s športno-rekreacijskimi objekti.

Poskrbljeno je za starejše in mlajše.

Preskrba v trgovinah prekaša založenost v domačih. Tudi prikolice so urejene in postavljene na pravih mestih.

Tudi v prihodnje si želi takšnega letovanja.

Majda ZAKRAJSEK — TOZD Masiva — je že večkrat letovala v Brestovih prikolicah. Letos se

je odločila za Funtano, saj je pred časom v tem kraju že sama letovala in jo vežejo nanj prijetni spomini.

Če primerja letošnje letovanje v Funtani z letovanjem v preteklem letu, ko je bila na Krku, ugotavlja, da je letovišče v Funtani neprimerno bolj urejeno, pa tudi bolje opremljeno z rekreacijskimi in nabavnimi objekti. Skratka, ni se potrebno dolgočasiti tudi ob neugodnem vremenu, ko ni možnosti za kopanje.

Prikolice so v redu, opremljene so z vso potrebno opremo, kar omogoča kar najcenejše letovanje. Motijo pa Majdo in njeno družino prekratki roki za letovanje, saj bi morali trajati najmanj deset dni.

Kljub temu pa si takega letovanja želi tudi v prihodnje.

Vlasta LIKAR — Tapetništvo

Kraj letovanja — VRSAR.

Čas letovanja — konec junija.

Namestitev — odlično, prikolice v senci, ves kamp je kot park; prostora za avto in drugo dovolj; čistoča odlična; plaža odlična, tudi za majhne otroke.

Cena — primerna.

Vreme — odlično.

Oskrba — odlična; velika trgovina; razen kave vsega dovolj; brez vrst.

Mnenje — vse prima, samo premalo časa; potrebnih vsaj 10 dni.

Jože GODEŠA — Tapetništvo

Kraj letovanja — NOVI GRAD.

Čas letovanja — začetek julija.

Namestitev — odlična; prikolica v senci; prostor za avto; blizu obale; oprema prikolice v redu; edina pripomba: nekoliko majhna prikolica.

Tudi to je rekreacija...

Cena — glede na pogovore z letovalci iz drugih podjetij — precej visoka.

Vreme — odlično.

Oskrba — večino hrane prinesel s seboj, za drugo ni bilo težav.

Mnenje — tak način letovanja mu je všeč, vendar je šest dni premalo.

Draga ŽNIDARŠIČ — Tapetništvo

Kraj letovanja — PUNAT, Krk.

Čas letovanja — predsezona.

Namestitev — oprema prikolice v redu; postavitve ni najboljše zaradi gneče; ni prostora za avto; kamp dokaj neurejen; premalo sanitarij in pomivalnih mest.

Cena — primerna, predsezonska.

Vreme — odlično.

Oskrba — delna; če ne bi imeli skoraj vsega s seboj, bi bile težave.

Mnenje — predvsem mi nista všeč kamp in urejenost.

Marta POHOLE — skupne dejavnosti — je z družino že drugič letovala v Novigradu. Pravi, da za ugodje v počitniški prikolici nima besed. Človek se počuti svobodnega, saj si sam kroji dnevni red. Tudi domače je, saj je hrana pripravljena po okusu in na željo družinskih članov. S preskrbo ni bilo težav, saj je bila bližnja trgovina dobro založena. Včasih je zmanjkalo surovega masla, vendar je bilo naslednji dan spet na policah. Vreme so imeli lepo, sončno.

Edina pripomba leti na dolžino dopusta, torej na skromnih sedem dni. Premalo je to, pravi, saj se komaj navadiš na nov red in novo okolje, pa moraš že misliti na pospravljanje, pakiranje... Tudi v prihodnje bodo letovali v prikolici. Želijo si le, da bi uživanje na soncu in v morju trajalo dolgo; vsaj deset dni.

Pripravili: V. Šega, V. Jerič, S. Knap

MAGDA STRAŽIŠAR MAGDUŠKA

OBSOJENCI ZIBELKE

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Čez dobre pol ure ga je našel skladiščnik nezavestnega ob smetišču. Iz prerezanih, razcefranih žil mu je odtekala kri. Poleg njega je ležal kos krvave oškrbljene pločevine. Fantje so obsodili njegovo dejanje in zahtevali, naj ga pošljemo Nemcem v preobrazbo, ker je nevaren, zahrbtnen človek.

Jaz pa sem takrat zaslutil in skoraj našel v njem človeka; a tudi v sebi... Doktor Trnovec mu je nudil prvo pomoč in svetoval, naj ga namestimo pri Kaprolu. Ko sem bil ob njem, je v deliriju in depresiji neprestano mmljal nekaj nerazumljivega. Iz vsega sem razumel le besedo: Žirovc. Ko se je zavedel, je stiskal zobe in umikal pogled celo doktorju in Kaprolu.

Vso stvar sem primerno razložil tudi svojim vojakom. Večina je razumela Mateja in mene, da imajo srce in lepo besedo za ubogega Muta, če bo kdaj spregovoril...

Med tem premišljevanjem je petnajst minut za obisk že poteklo. S pogledom na uro se je narednik odločil za novih petnajst minut, že zaradi Žirovca, ki bi šel do Mateja tudi skozi peklo...

Toda, če bi se tisti trenutek ozrl skozi okno, bi z odločnim ukrepom lahko preprečil odhod starega Ozim-

nika s farovškimi vrečami. Verjetno bi se veriga človeških dejanj, usod in celo vojnih zmed pravilno utirila in (morda?) nekoga rešila, a drugemu pokazala pravo pot... (morda?)

Medtem pa je Žirovc povedal Mateju vse, kar mu je naročil Mirenček, in še tisto, kar mu je Kaprolovo vino nakuhalo v glavi: »Glej, Matej. Vse se mi zdi, da bi tisti narednik, ki je tako vražje prijazen pil na tvoje zdravje, obrnil oči in ušesa v drugo smer, če bi mu jaz čisto po domače namignil, da mi pomagaš na voz, ker sem invalid in bi se odpeljali domov. Tam so tvoji otroci in žena, Matej!«

»Prav imate, stric! To mi je narednik že omenil, ko mi je odprl vrata zapora, da bi odšel k svojim. Jaz pa sem si ravno zato prerezal žile na roki, ker sem preveč poln divje sile in bi prvo svobodno uro lastnega očeta — ubil. Lahko bi ga, zaradi vas! Lahko, morda še lažje bi ga zaradi Lucije... Toda, stric, zaradi svojih otrok tega ne smem, ne morem in nočem storiti! Celo četrtemu bi še pred rojstvom prilepil na čelo žig očeta-morilca... Žal mi je, ker sem vas razočaral, a razložite tudi Mirenčku, da je vsaka misel na svobodo — zaman. V to me je pahnil lastni oči in vem, da sem — obsojen...«

»Matej, razumem te in te ne obsojam. A po moje si vseeno malo čez les, ker ne izkoristiš priložnosti za beg! Sicer pa bi te prosil še to: poskusi privoščiti vsaj naredniku in Kaprolu prijazno besedo! Zdi se mi, da sta poštna človeka, četudi sta vsak v svoji koži! Ne žri samega sebe za nekaj, česar ne moreš spremeniti! Razumem te, Matej, ker oba veva, da ni čudaka, ki bi spremenil tvojega očeta. Morda pa bo čas nekoč le prinesel jasen odgovor tudi za njegovo početje... Posloviti se morava, ker že trka na vrata. Le korajžo, Matej! Upam, da bom še prišel k tebi na pomenek.«

Vstopil je narednik: »Oprostite, dobre pol ure je poteklo.«

»Hvala vam, gospod Lukič!« je prvič jasno spregovoril Matej in mu ponudil roko. Stisnil jo je ter pobral še Žirovcov klobuk in berglje, da sta odšla.

Na dvorišču pa je besnel Kaprol, ker je izginila Ozimnikova vprega. Sam je ugotovil, da so nič hudega sluteči stražarji odprli rampo Mirenčkovemu vozu s farovškim žitom. Proti Dolgi vasi je Ozimnik pogljal konje v galop...

Uspelo mu je preliščiti straže in pobegniti ter prepustiti Žirovca neznanu usodi. Trmast kot je, bo poskušal priti domov peš. Dotlej pa bo ukrotil Luco, da bo ponižno sprejemala njegove ukaze. In če se nazadnje le prikaže od pešpoti izčrpani Žirovc, bo dokončno obračunal tudi z njim. Potem bo ob poslušni Luci brez težav krotil tudi vnuka. A moral bo še pogruntati, kako pregnati in uničiti spomine, ki so v njem in z njim celo v nočeh...

Takrat v trgu so se potajili, kot da jih ni! Takrat, ko ga je frizer brez ugovora začel striči. Toda le začel! Potem sta bledica njegovega obraza in znoj na njem vztrajno posegala v delo. Brisal si je znoj, strojček v njegovih rokah pa je cukal lase, kot da jih namerava populiti. On, imenitni Ozimnik, pa je stiskal zobe, ko so se mu zaradi bolečih las solzile

oči in moral je molčati, da mu tudi frizer ne pokaže vrat! Medtem so se nabrale v salonu nove stranke v uniformi in brez nje. Opazile so frizerjevo bledico in tudi — križ. Samo oči v ogledalih so govorile, ko je v tišini salona škrebil strojček, kot bi stokal na Ozimnikovi glavi!

Hvala bogu! Minilo je. Z glave je izbrisan partizanski križ! Izbrisan? Kaj pa še! Ta nesrečni klobuk mu pleše in poskakuje na goli glavi, pa se ustavi na ušesih. Poplesava po glavi, kot da zabija vanjo spomin na cukanje las, na zgovorne poglede strank in tudi — tudi — križ. Ni se ga znebil. Šel bo z njim, kamor ga bo nesla pot...

Pri Mirenčku je nameraval zapejati pod napušč in ukazati, naj razložijo farovško žito! Toda med obrezovalci repe je bil tudi Mirenček. Prestregel je jezni blisk njegovih črnih oči, a ni razumel njegovega besnega krika. Z bičem je ošvrknil konje in oddirjal proti Poljani.

Ko je ustavil na domačem dvorišču, so otroci zavpili: »Mama! Mama! Konji in ded so se vrnili brez strica.«

Prihitela je od svojega dela in si spotoma brisala roke v predpasnik: »Kje je stric?«

Ozimnik je že stal poleg voza in kriknil: »Moiči, Luca! Takoj izprezi in spravi konje v hlev!«

»Ne!« je zarjovel Lucija.

»Kje je moj korobač, da te naučim pameti? Zdaj boš morala ubogati! Tudi tvojo potuho sem spravil v red.«

»Ne!« je ponovila Lucija. »Konji naj ostanejo napreženi! Odpravila bom otroke, da se bomo odpeljali v trg!« je pribila in z očmi srdito bliskala vanj.

»Upiraš se mi, vražji črni kos! Upiraš meni, ki nekaj veljam?! Ti bom že pokazal, kdo je gospodar v hiši!«

Pograbil je bič, planil in divje švrkal po njenem obrazu, rokah in nogah. Najprej se je nagonsko umikala udarcem, ko pa je opazila, da

je bič opletal tudi po otrocih, je porbesnela. Z ihto je planila vanj, da bi mu izrgala bič iz rok: »Ne bom vase ubogala nikoli več! Z vsemi otroki bom pobegnila kamorkoli!«

Nato je ukazala otrokom: »Janeček, tecite vsi trije k Fedelakovim!« in še krepkeje poprijela ročaj biča, ki ga tudi stari ni hotel izpustiti.

»Torej še to si dovoliš, prekleti! K njim si poslala otroke?! K njim? Takoj jih pokliči nazaj, ker ne dovolim stikov s prekletimi Fedelakovimi berači!«

Ko ni bilo več otrok, sta se v Luciji podeseterila moč in odločnost. Ne popustiti za nobeno ceno! Boriti se mora za bič do zadnjih moči! Konja pa sta nemirno otepal z glavama, hrzala in tolkla s kopiti.

Vedno preudarni, na vse misleči Mirenček je tisto popoldne »skočila« s tira. Ko je videl svojo tablico na tujem vozu in spoznal, da se je z Žirovcem najbrž nekaj zgodilo, je v njem prekipelo. Prvič v življenju je pozabil na glavno vodilo tega ter preteklih Mirenčkovih rodov: hiti počasi in »obcamaj se«, preden kakoli storiš! (Obcamati pomeni nategniti in prevezati uzdo, kar so navadno storili pri žrebcih ali preveč živahnih konjih, da so jih prisilili v umirjeno vožnjo.) Že iz prirojene in privzgojene navade se je v njem oglašala vest: »Obcamaj se, Pavle!«

Toda Mirenček je srdito pljunil v roke, napregel žrebca v svoj vozniček in brez pomislekov odhitel v Poljano.

Pohiteti bo moral, da bo za dne prispel v trg in se z Žirovcem še pred policijsko uro vrnil domov. Pred Ozimnikovim dvoriščem je vpreženega žrebca privezal k drevesu in skozi široki vhod kar planil na dvor, da si vzame tablico in nadaljuje proti trgu. Pogled na dvoboj med Ozimnikom in njegovo snaho za bič ga je prikoval na mestu, da je najprej kar onemel...

(Se bo nadaljevalo)

Kolikor denarja, toliko . . .

O VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM DELU V NAŠI OBČINI

Smo sicer sredi dopustniških dni in seveda šolskih počitnic. Morda je prav zato pravi čas, da se zamislimo ob težavah, ki so pestile izobraževalno dejavnost v zadnjem času in ob tem, kaj je moč pričakovati v prihodnje. Naj omenimo še, da je bilo o tem precej razprave na prejšnji seji občinskega komiteja ZKS in na letni konferenci občinske organizacije sindikata.

Vzgojno-izobraževalno dejavnost financira občinska izobraževalna skupnost. Osnova za oblikovanje prihodka šole je cena oddelka. V njej so poleg materialnih izdatkov natančno opredeljeni tudi kadrovski normativi za pedagoške, administrativne in tehnične delavce na posamezni oddelek.

Cena oddelka je v slovenskem merilu zelo različna. Po podatkih za lansko leto, ki jih je zbrala republiška izobraževalna skupnost, je razlika v ceni oddelka med najnižjo (502.252 din) in najvišjo (802.000 din) okroglo 300.000 din. V naši občini je bila 532.174 din, kar je precej manj, kot je slovensko povprečje — 636.104 din. Tako smo na lestvici izmed 60 občinskih izobraževalnih skupnosti na 58. mestu.

Zakaj tako? Razlike, ki so izvirale iz različne gospodarske moči posameznih občin ter iz razumevanja potreb in pomena šolstva, so se z enostranskimi ukrepi samo še poglobljale. Posledica tega je, da imajo šole od občine do občine zelo različne možnosti za svoje delovanje, zato so razlike v gmotnem položaju šol vse bolj vidne. Iz omenjenih podatkov ni težko ugotoviti, da nas položaj šol v naši občini lahko resnično skrbi.

Sistem financiranja, ki temelji na ceni oddelka, je nekoliko ugodnejši za šole z večjim številom oddelkov, saj stroški ne naraščajo vzporedno s številom oddelkov. Tako je osnovna šola Notranjski odred Cerknica v primerjavi z osnovno šolo Tone Sraj-Aljoša v nekoliko boljšem položaju.

Takšen način financiranja tudi ne upošteva, v kakšnih pogojih je pouk, razumljivo pa je, da je enozmzenski pouk dražji od dvozmzenskega.

V naši občini smo s samopripravo zgradili nove, večje učilnice in dodatne prostore za učence. Prostorske možnosti so se tako bistveno povečale in je dvozmzenski pouk le na osnovni šoli Jožeta Krajca na Rakeku. S tem so materialni stroški šol zelo narasli.

Ceprav cena oddelka iz leta v leto narašča, vseeno ne dohiteva rasti gmotnih izdatkov, ker le-ti naraščajo izven resolucijskih okvirov. Zato morajo šole varčevati vsepovsod. Kljub varčevanju smo zaradi skokovitega naraščanja cen goriva, električne energije, papirja in drugega prisiljeni prelivati sredstva, namenjena za osebne dohodke, v neizogibne materialne izdatke . . .

Že tako nizki osebni dohodki delavcev šole se zato še znižujejo. V takšnem položaju je razumljivo, da šole namenjajo vse manj denarja za nakup novih učil in drugih pripomočkov za posodabljanje pouka ter za bogatenje knjižnega sklada šolske in strokovne knjižnice. S tem povzročamo veliko pedagoško škodo, saj kvaliteta pouka ne bo v skladu z družbenimi prizadevanji. Posebno še zato, ker bomo morali zmanjševati tudi sredstva, ki so namenjena za izobraževanje pedagoških delavcev.

Vse težavnejši gospodarski položaj v naši občini nas bo pehal v druge, še bolj omejitvene ukrepe, ki bodo že zdaj očitne razlike med slovenskimi šolami le še poglobljale. Če se financiranje vzgojno-izobraževalnega dela ne bo izboljšalo, bomo morali kritični program interesnih dejavnosti, in sicer ne le njihovo trajanje, pač pa tudi vsebinski obseg.

Za celovit razvoj mlade osebnosti je raznolika izbira interesnih dejavnosti še kako pomembna, pa tudi vključevanje učencev v te oblike vzgojno-izobraževalnega dela je pomembno z vidika poklicnega usmerjanja.

Vprašljive bodo tudi nekatere že ustaljene oblike dela, še posebej šola v naravi, saj starši ne bodo zmogli pokriti vseh stroškov. Ali pa naj bi bila le-ta dosegljiva otrokom iz družin z višjimi osebnimi dohodki, prav tako fakultativni pouk, za katerega naj bi v prihodnje prispevali starši? Socialno razlikovanje bo, kot kaže, pognalo globoke korenine tudi v šoli.

Že nekaj časa opažamo, da postaja šolska malica, pa četudi je regresirana, za nekatere otroke predraga. Za marsikaterega učen-

ca pa bo kosilo v šoli le želja, saj naj bi starši plačevali ekonomsko ceno, ker šole v naši občini za te namene ne dobivajo nobenih sredstev. Izjema je osnovna šola Heroja Janeza Hribarja, ki ima z delovnimi organizacijami v krajevni skupnosti sporazum, na osnovi katerega se med drugimi zbirajo sredstva tudi za financiranje šolske prehrane.

Vzgojno-izobraževalno delo začnemo pred deveto uro, a končamo po 15. uri, zato ni treba posebej utemeljevati, da je za zdrav razvoj naših otrok šolska prehrana nujno potrebna.

Pedagoške delavce tako vse bolj tare nesoglasje med zahtevami in potrebami ter med možnostmi. Kako naj opravljamo naloge, ki nam jih postavlja širša družbena skupnost in so opredeljene v smernicah za delo osnovnih šol v SR Sloveniji in v programu življenja in dela osnovne

Tudi letos so šoferji slavnostno obeležili svoj praznik

šole, ki ga je letos sprejel strokovni svet za vzgojo in izobraževanje, če za to nimamo dovolj denarja? Kako naj širimo krog interesnih dejavnosti, uvajamo kulturne in naravoslovne dneve v prihodnjem šolskem letu? Vzgoj-

no-izobraževalni smotri in naloge so enotni za vso republiko, možnosti za njihovo uresničevanje pa silno različne.

Kako iz teh zagat?

Za aktiv ravnateljev
M. Lavrenčič

Iz drugih lesarskih kolektivov

LIPA iz Ajdovščine bo rekonstruirala in posodobila proizvodnjo ter zgradila kotlovnico v svoji temeljni organizaciji Mizarna. Naložba je pri ustrezni republiški komisiji že dobila zeleno luč, saj bo omogočila za 37 odstotkov večjo proizvodnjo, pretežno za konvertibilni izvoz, pri kurjenju pa zagotovila prehod od mazuta k uporabi lastnih lesnih odpadkov. Namenjena bo maloserijski proizvodnji, ob bistveno povečanem izkoristku lesne mase pa se potreba po surovinah bistveno ne bo povečala.

Obrtna mizarstva in tapetništva (združena v posebno grupacijo) so zaradi težav pri nabavi opreme, uvozu tehnologije in cenovnih neskladij začela razmišljati o povezovanju z velikimi lesarskimi organizacijami. Z njihovo pomočjo bi lahko na tuje prodali veliko več kot če bi izvažali sami. Korist bi bila obojestranska: drobno gospodarstvo bi dobivalo ponudbo izdelkov velikih delovnih organizacij, te pa bi vanj vlagale sredstva za razširitev proizvodnje.

Proizvodnja lesno obdelovalnih strojev v KLI Logatec že daje prve uspehe. Povpraševanje po teh strojih (tudi visoko frek-

venčnih generatorjih) je vedno večje, kar je uspeh domačega znanja brez tujih licenc, obenem pa poročstvo, da bo proizvodnja v novi tovarni, ki jo gradijo z združenimi sredstvi KLI in drugih delovnih organizacij, uspešno stekla že v 1984. letu.

SAVINJA bo v kratkem podpisala sporazum o poslovnem sodelovanju s SIMPO Vranje. Od njega si obetajo predvsem večjo prodajo na jugoslovanskem trgu, saj ima Simpo razvejano prodajno mrežo z velikimi prodajnimi površinami po vseh naših večjih mestih; v njih pa bo svoje mesto našlo tudi Savinjino pohištvo.

Tovarna pohištva, ki jo **MEBLO gradi v Nigeriji**, bo predvidoma začela obratovati konec letošnjega leta. Adaptirali so že štiri lesene zgradbe z 900 kvadratnimi metri površine, zgradili eno proizvodno halo (1100 kvadratnih metrov), druga pa bo nared čez mesec dni. Tovarna, v kateri bo 115 delavcev, od tega 6 iz Mebla, bo izdelovala ploskovno in oblaženo pohištvo ter vzmetnice in Jogi postelje. Meblo bo dobavil vso opremo in tehnologijo, v firmi pa bo imel 40 odstotkov vsega kapitala.

LESNINA se dogovarja o možnostih za združitev z ljubljansko **Mavrico**, trgovskim podjetjem na debelo in drobno s kemično-

tehničnim blagom. Lesnina namreč želi v okviru svojega programa gradbenih materialov v prihodnje razširiti tudi prodajno ponudbo barv, lakov, premazov, lepil in podobnega zaradi potreb lesne industrije in tako pridobiti novo kakovost v svoji ponudbi. Obenem so tudi možnosti, da bi se Mavrica s svojim programom vključila v dejavnost novega Lesnininega gradbeno-servisnega centra, katerega gradnja teče po načrtih.

ELAN je v preteklih petih letih z naložbami v vrednosti nad 500 milijonov dinarjev rekonstruiral in posodobil proizvodnjo smuči, zgradil nova skladišča, odprl trgovski enoti v Zagrebu in Titogradu, zgradil proizvodno trgovsko enoto v Avstriji in na Švedskem, trgovske firme v ZDA, Kanadi in Švici ter pričel z modernizacijo obrata Plastika.

JELOVICA bo ponudila tržišču nov izdelek — stropne obloge (kasete). Njihova uporabnost je večnamenska, predvsem pa bodo služile za oblaganje stropov v stanovanjih. Ker gre za izdelek iz naravnega lesa, je pričakovati na trgu precej zanimanja. Obloge so narejene v obliki kvadratnih plošč širine 60 centimetrov. Jelovica bo zanje lahko uporabila tudi tisti les, ki bi zaradi neustreznih dolžin šel v odpadke, obenem pa bodo enakovredno nadomestile sedanje stropne obloge iz štirimetrskih opažnih plošč.

Strelske novice

PIONIRJI IN PIONIRKE — Z MALOKALIBRSKIM OROŽJEM

Na republiškem tekmovanju z malokalibrsko puško, ki je bilo v Ljubljani, so tekmovali tudi pionirji in pionirke strelske družine BREST. Pravico do nastopa so si pridobili kot regijski zmagovalci. Tekmovali so v trojnem položaju in dosegli odlične uvrstitve.

Ekipa pionirjev v sestavi R. Mlakar, E. Kočevar, B. Braniselj je s 528 krogi zasedla 4. mesto. Med posamezniki je bil tokrat najboljši Robert Mlakar, ki je z 201 krogom zasedel 12. mesto.

Ekipa pionirk v sestavi I. Otoničar, S. Istenič, J. Kebe, pa se je odrezala še bolje in s 563 krogi zasedla 2. mesto v Sloveniji. Posamezno je bila Ines Otoničar z 203 krogi šesta.

Na državnem prvenstvu v Titogradu pa zaradi denarnih težav ne bomo nastopili.

TURNIR ZA DAN BORCA

Strelska družina ŽELEZNIČAR iz Maribora je organizirala za DAN BORCA turnir v streljanju zračno puško s 5-članskimi ekipami. Ker s tem društvom sodelujemo že več let, smo se turnirja udeležili. Najprej je bil tekmovalni del, na katerem so strelci Bresta zmagali in osvojili pokal. Drugouvrščenim so ušli le za en krog. Med posamezniki je zmagal Sedmak (MB) s 184 krogi pred Mahnetom s 178 krogi in Kebetom s 178 krogi (oba Brest).

Potem pa je bilo na Glažuti na Pohorju prijateljsko srečanje.

F. Mahne

Letošnja žetev je bila tudi v naši občini pravočasna in uspešna

obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 40 LETI

(Iz številke 70 — 31. julij 1973)

STALIŠČA KOMUNISTOV BRESTA O USTANOVITVI TOZD

Komunisti so opozorili na to, da ne smemo pričakovati nekih nenadnih »čudežnih« sprememb, prav tako pa tudi ne gre za to, da pod novim nazivom ostane vse po starem, pač pa moramo z ustanavljanjem TOZD graditi in razvijati tudi nove samoupravne odnose, ki bodo temeljili na odločanju delavcev na čistih računih med TOZD, zasnovanih na dolgoročnih interesih, na solidarnosti in socialni varnosti vseh delovnih ljudi Bresta. Konkretiziranje teh načel bodo določali novi samoupravni akti.

NOVA INVESTICIJA — CENTRALNO SKLADIŠČE BRESTA

Sedaj ima Industrija pohištva Brest Cerknica v sklopu združenega podjetja šest obratov v različnih krajih naše občine, od Rakeka do Starega trga. Vsi obrati imajo skladišča gotovih izdelkov v skupni koristni površini 13.755 kvadratnih metrov. Skladišča po posameznih obratih so bila zgrajena v obdobju od 1967. do 1969. leta.

Iz leta v leto pa se povečuje proizvodnja gotovih izdelkov in s tem tudi potreba po novih površinah skladiščnih prostorov. Povečanje proizvodnje zahteva tudi prostorsko razširitev, ki pa gre v sedanji situaciji na račun sedanjih skladiščnih površin.

Novo centralno skladišče gotovih izdelkov bo postavljeno na novi lokaciji pri Podskrajniku. Izbira lokacije je bila opravljena po splošno znanih strokovnih metodah.

PRODAJALNA V MARIBORU — VZPODBUDNO

Maja letos je začela poslovati Brestova prodajalna pohištva v Mariboru. Objekt smo kupili na natečaju od trgovsko-obrtnega podjetja Optima Maribor v ulici Kneza Koclja v neposrednem mestnem središču. Skupna uporabna kvadratura razstavnega in skladiščnega prostora je 260 kvadratnih metrov.

Ocenjujemo, da je prodajalna v prvih mesecih spodbudno začela, še večje prodajne rezultate pa bo dosegla v jesenskih mesecih. Razveseljivo je tudi, da se Mariborčani precej zanimajo za Brestove kuhinje, čeprav je veliki proizvajalec kuhinj Marles prav pred nosom.

TEŽAVE OB DELITVI STANOVANJSKIH POSOJIL

Stanovanjska komisija je imela letos težavno nalogo. Za 166 prosilcev stanovanjskega posojila je imela na voljo le 1.357.000 din. Zato je lahko kolikor toliko zadovoljivo rešila samo 51 prošenj. Ostalih 115 prosilcev, ki nedvomno tako posojilo tudi potrebujejo, pa je ostalo praznih rok.

Odločitev komisije je povzročila val nezadovoljstva. To je razumljivo, saj je ostalo brez posojila le preveč prosilcev. Mnogi od teh so si z lastnimi sredstvi že zgradili hišo do strehe in s tem popolnoma izčrpali svoje prihranke. Tako so jim za nadaljevanje gradnje ostala le sredstva, ki jih lahko sproti odtegujejo od osebnih dohodkov.

OSVEŽITEV KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Temeljna kulturna skupnost in Zavod za turizem Cerknica sta ob tvornem sodelovanju s Komorno sceno, Partizansko knjigo, Zavodom za spomeniško varstvo in Kompasom iz Ljubljane ter ob pomoči nekaterih delovnih organizacij uresničila svojevrstno zamisel — koncerte komorne glasbe v cerkvi v Zelšah pri Cerknici.

Ta edinstveni arhitektonski spomenik nudi s svojo akustičnostjo in svojevrstnim okoljem izreden prostor za kvalitetne izvedbe komorne glasbe. Za koncerte ga je strokovno usposobil Zavod za spomeniško varstvo, Komorna scena pa je zagotovila sodelovanje zares kvalitetnih tujih in domačih komornih sestavov.

KDO NAJ DELA? Skupščine kulturne skupnosti zaradi nesklepčnosti ni bilo.

Pred kakšnim mesecem dni je bila po daljših pripravah sklicana skupščina temeljne kulturne skupnosti Cerknica, ki naj bi sprejela letni program svojega dela in potrdila letošnji finančni načrt. Da je bilo na lanski skupščini dokaj mučno, smo že pisali, saj je bilo moč le s telefonskimi klici zagotoviti sklepčnost. Letos niti telefonski klici niso zalegli. Izmed 31 članov skupščine se jih je nabralo osem, ki so nekoliko potarnali in se razšli. Da ni bilo nikogar izmed povabljenih predstavnikov občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij niti njihovih delegatov, pa skoraj ne kaže posebej omenjati.

Filmi v avgustu

1. 8. ob 20.30 — ameriški znanstveno-fantastični film groze KORENINE PRIVIDOV.
4. 8. ob 20.30 — ameriška komedija VROČI ZVEČILNI GUMI.
6. 8. ob 20.30 in 7. 8. ob 16.30 — italijanski pustolovski film BANANA JOE.
7. 8. ob 20.30 in 8. 8. ob 20.30 — ameriški vojni film NA ZAHODU NIČ NOVEGA.
11. 8. ob 20.30 — ameriški erotični film PREPOVEDANA LJUBEZEN.
13. 8. ob 20.30 in 14. 8. ob 16.30 — angleški zgodovinski film MEČ KRALJA ARTHURJA.
14. 8. ob 20.30 in 15. 8. ob 20.30 — ameriški ljubezenski film NA ZLATEM JEZERU.
18. 8. ob 20.30 — ameriška kriminalka VZTRAJNO ZAPELJEVANJE.
20. 8. ob 20.30 in 21. 8. ob 16.30 — ameriški pustolovski film SAMO ZA TVOJE OČI (James Bond 007).
21. 8. ob 20.30 in 22. 8. ob 20.30 — ameriška grozljivka MOČ RUSENJA.
25. 8. ob 20.30 — film še ni predviden.
27. 8. ob 20.30 in 28. 8. ob 16.30 — ameriško-italijanski western ŠTIRJE V IGRI.
28. 8. ob 20.30 in 29. 8. ob 20.30 — nemški erotični film HOTEL LJUBEZNI V TIROLAH.

Delo košarkarskega kluba

USPEHI MLADIH KOŠARKARJEV IN KOŠARKARIC

Mlade igralke in igralci košarkarskega kluba Cerknica so uspešno zaključili prvi del tekmovalja v notranjsko-primorski ligi. Uspešnejša so bila dekleta.

Kadetinje (do 16 let) so med šestimi ekipami — Deskle, Lesonit, Idrija, Senožeče, Pivka in Cerknica — premočno zmagale brez izgubljene tekme.

Tudi ekipa mladink (do 18 let) je v konkurenci petih klubov — Deskle, Lesonit, Senožeče, Pivka in Cerknica — premočno zmagala brez poraza. Ista ekipa je nastopila tudi v pokalnem tekmovalju članic in dosegla izreden uspeh, saj je v prvi tekmi premagala dosedanjega člana II. zvezne lige Savo iz Kranja, v drugi pa republiškega ligaša Slovana iz Ljubljane. Ta tekma pa še ni registrirana, ker se je Slovan pritožil zaradi materialnega kršenja pravil. Če bo pritožba odbita, se bo Cerknica v četrtfinalu (8 ekip) pomerila z dosedanjim članom I. zvezne lige Ježico iz Ljubljane 7. septembra v Cerknici.

V moški konkurenci je bilo malo manj uspeha. Kadeti (do 15 let) so v konkurenci petih klubov

V spomin

12. julija smo se delavci temeljne organizacije Pohištvo in številni drugi občani za vedno poslovili od JOZETA LIPOVCA, ki ga je iz naših vrst v njegovem sedemindesetletnem letu iztrgala težka, zahrbtna bolezen.

V naših srcih bo ostal kot svetel zgled sodelavca in tovariša. Vedno se je dela loteval prizadevno in odgovorno. Njegov prešerni nasmeh, vztrajna stališča do nerešenih vprašanj ob izpolnjevanju gospodarskega načrta, vse je še vedno tako živo, kot da gre le za trenutno odsotnost z dela.

Z nami je živel in delal skoraj šestindvajset let. To pa je dovolj dolga doba, da človeka spoznaš do vseh njegovih odlik in slabosti. Jože je sodil med tiste ljudi — sodelavce, ki znajo vzpostaviti tople medčloveške odnose.

Zaradi vsega tega ga bomo ohranili v trajnem spominu, ga posnemali in mu tako izkazovali hvaležnost pri našem vsakodnevnom delu in življenju.

Kolektiv TOZD Pohištvo

Po hudi in neozdravljivi bolezni je mnogo prezgodaj 10. junija v trinštiridesetem letu starosti umrla upokojenka tovarne pohištva Masiva LJUDMILA BAMBIČ iz Malega loga.

V temeljni organizaciji je bila zaposlena od 1. 3. 1968. leta na delih oziroma nalogah pomoč pri tračni žagi.

Ostala nam bo v lepem spominu kot marljiva in prizadevna delavka.

Delovni kolektiv TOZD Masiva

zmagali na dveh tekmah in so trenutno na 3. mestu, ekipa mladincev (do 17 let) pa je v konkurenci sedmih moštev po štirih zmagah in dveh porazih na drugem mestu takoj za ekipo Postojne, ki ima v svojih vrstah tudi republiške reprezentante.

Kljub velikim uspehom pa je predvsem pri najmlajših videti, da je iz leta v leto manj zanimanja za košarkarsko igro, predvsem zato, ker je potrebno prišpevati ogromno truda in se odpovedati marsikateri stvari, predvsem pa kajenju in popivanju v gostilnah in disco klubih.

Delo v klubu je nasploh kvalitetno, saj je trenerski kader strokovno zelo dobro podkovan. Zato so za prej nanizane uspehe poleg mladih igralcev in igralk zaslužni tudi trenerji posameznih ekip, in sicer: celotno žensko vrsto vodi in trenira Branko Kranjc, kadete Dean Krivec in mladince Božo Nelc, poleg tega pa imamo zelo obetajoče najmlajše pionirje (5., 6. razred osnovne šole), ki jih vodi in trenira Marko Otoničar.

TRIM LIGA

Tudi letos je košarkarski klub organiziral občinsko TRIM ligo, za katero je bilo manj zanimanja kot prejšnjaja leta, saj se je prijavilo le šest moštev, ki so

merila svoje moči vsak teden in končala tekmovalje 1. julija. Za vsako moštvo sta lahko nastopala tudi dva člana kluba, tako da je bila liga zanimivejša. Tekme so bile zelo privlačne, žal pa se jih je ogledalo le malo gledalcev. Končni vrstni red je bil: 1. Veterani, 2. Smučarski klub Cerknica, 3. Avtomontaža, 4. Begunje, 5. Sovica-Grahovo, 6. Drobž.

Liga je zelo dobro uspela, saj je bila organizacija tekem brezhibna, za kar ima največ zaslug vodja tekmovalja Zdravko Drobnič.

PRIPRAVE ČLANOV

Članska vrsta bo letos, po izpadu iz prve slovenske lige, spet nastopila v II. SKL — zahod — v eni od štirih področnih lig. Priprave za novo sezono se bodo začele 17. avgusta in nato potekale vse do začetka lige trikrat ali štirikrat na teden na igrišču pri osnovni šoli in v telovadnici. Veliko igralcev iz prejšnje sezone je prenehalo z aktivnim igranjem, tako da bo igra slonela na mlajših igralcih. Kljub temu lahko pričakujemo uspešne nastope, saj se nam bodo iz vojske vrnili trije naši najboljši igralci — Pačič, Šivec in Opeka.

D. Jernejčič

Občinska nogometna liga

Občinska nogometna liga v velikem nogometu je končana. V tekmovalju za naslov občinskega prvaka je v jesenskem in spomladanskem delu nastopilo sedem moštev. Največ je pokazala ekipa iz Starega trga, ki je tudi zaslužno osvojila občinski naslov. Druga je bila Cerknica, ki pa bi lahko pokazala kaj več, če bi imela resnejši odnos do posameznih tekem. Postavlja se tudi vprašanje igrišča v Kolenu in kdaj si bodo vzeli toliko časa, da bodo uredili staro igrišče.

Tretja je bila veteranska ekipa iz Rakeka. Škoda, da Rakek ne nastopa s člansko vrsto, ki tekmuje v notranjsko-kraški ligi.

Pohvala velja tudi sodnikom, ki so uspešno sodili in vodili srečanja.

Pokal za najboljšo moštvo in diplome za drugo in tretje mesto bodo podeljeni na prvih tekmah v jesenskem delu novega prvenstva.

Končna lestvica:

1. STARI TRG	12	9	2	1	67:18	20
2. CERKNICA	12	7	3	2	38:29	17
3. RAKEK	12	7	2	3	32:25	16
4. SLIVNICA	12	4	3	5	33:37	11
5. SOVICA-GRAHOVO	12	4	1	7	34:35	9
6. CERKNICA-VETERANI	12	3	2	7	28:30	8
7. NOVA VAS	12	1	1	10	14:72	3

J. Zakrajšek

Naši upokojenci

Iz temeljne organizacije Masiva so v zadnjem času odšli v pokoj naslednji naši dolgoletni delavci:

31. oktobra 1982 je bila starostno upokojena Ana ŠUSTARŠIČ iz Žerovnice.

V tovarni pohištva Masiva je bila zaposlena od 2. 9. 1970. leta. Opravljala je dela oziroma naloge lepljenja, od koder je odšla v pokoj.

9. decembra 1982 je odšla starostno v pokoj Francka STRLE iz Grahovega.

V naši temeljni organizaciji je bila zaposlena od 22. 1. 1948. leta. Opravljala je različna dela in naloge v tovarni. V pokoj je odšla z opravi oziroma nalog embalaže izdelkov.

28. februarja 1983 je odšla družinsko v pokoj Milka BAHUNEK iz Velikih Blok. V tovarni pohištva je bila zaposlena od 4. 11. 1963. leta.

Opravljala je različna dela oziroma naloge. V pokoj je odšla z del oziroma nalog lepljenje pri stiskalnici.

Delovni kolektiv se jim zahvaljuje za njihovo dolgoletno in prizadevno delo in jim želi še mnogo zdravih let.

Kolektiv TOZD Masiva TP Martinjaka

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Ureja uredniški odbor: Vojko HARMEL, Viktor JERIČ, Srečo KNAP, Darko LESAR, Božo LEVEC, Matija MIŠIČ, Franc MLAKAR, Danilo MLINAR, Janez OPEKA, Vanda SEGA, Marjan SIRAJ in Franc TURŠIČ.

Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednik odbora: Anton PERČIČ.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretarjata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421/172 z dne 24. oktobra 1974).